וְאַחַר תֵּאָסֵף: וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה וְאִלּוּ אָבוּהַא מִנְזַף
נְזִיף בַּהּ הֲלָא תִתְכְּלַם שַׁבְעָא יוֹמִין תִּסְתְּגַר שַׁבְעָא
יוֹמִין מִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא וּבָתַר כֵּן תִּתְכְּנֵשׁ:
טו וַתִּסָּגֵר מִרְיָם מִחוּץ לַמַּחֲנֶה שִׁבְעַת יָמִים
וְהָעָם לֹא נָסַע עַד־הֵאָסֵף מִרְיָם: וַתִּסָּגֵר מִרְיָם
מִחוּץ לַמַּחֲנֶה שִׁבְעַת יָמִים וְהָעָם לֹא נָסַע עַד־

הֵאָסֵף מִרְיָם: וְאִסְתְּגָרַת מִרְיָם מִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא
שַׁבְעָא יוֹמִין וְעַמָּא לָא נְטַל עַד דְּאִתְכְּנֵשַׁת מִרְיָם:
טז וְאַחַר נָסְעוּ הָעָם מֵחֲצֵרוֹת וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַּר
פָּארָן: וְאַחַר נָסְעוּ הָעָם מֵחֲצֵרוֹת וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַּר
פָּארָן: וּבָתַר כֵּן נְטָלוּ עַמָּא מֵחֲצֵרוֹת וּשְׁרוֹ
בְּמַדְבְּרָא דְפָארָן: פ פ קל"ו פסוקים, מהללא"ל סימן.

הפטרה לפרשת בהעלותך בזכריה פרק ב

ב יד רָנִּי וְשִׂמְחִי בַּת־צִיּוֹן כִּי הִנְנִי־בָא וְשָׁכַנְתִּי בְתוֹכֵךְ נְאֻם־יְהוָה: טו וְנִלְווּ גוֹיִם רַבִּים אֶל־יְהוָה
בַּיּוֹם הַהוּא וְהָיוּ לִי לְעָם וְשָׁכַנְתִּי בְתוֹכֵךְ וְיָדַעַתְּ כִּי־יְהוָה צְבָאוֹת שְׁלָחַנִי אֵלָיִךְ: טו וְנָחַל יְהוָה
אֶת־יְהוּדָה חֶלְקוֹ עַל־אַדְמַת הַקֹּדֶשׁ וּבָחַר עוֹד בִּירוּשָׁלִָם: יז הַס כָּל־בָּשָׂר מִפְּנֵי יְהוָה כִּי נֵעוֹר
מִמְּעוֹן קָדְשׁוֹ: **ג** א וַיַּרְאֵנִי אֶת־יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עֹמֵד לִפְנֵי מַלְאַךְ יְהוָה וְהַשָּׂטָן עֹמֵד עַל־יְמִינוֹ
לְשִׂטְנוֹ: ב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׂטָן יִגְעַר יְהוָה בְּךָ הַשָּׂטָן וְיִגְעַר יְהוָה בְּךָ הַבֹּחֵר בִּירוּשָׁלִָם הֲלוֹא
זֶה אוּד מֻצָּל מֵאֵשׁ: ג וִיהוֹשֻׁעַ הָיָה לָבֻשׁ בְּגָדִים צוֹאִים וְעֹמֵד לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ: ד וַיַּעַן וַיֹּאמֶר
אֶל־הָעֹמְדִים לְפָנָיו לֵאמֹר הָסִירוּ הַבְּגָדִים הַצֹּאִים מֵעָלָיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו רְאֵה הֶעֱבַרְתִּי מֵעָלֶיךָ עֲוֹנֶךָ
וְהַלְבֵּשׁ אֹתְךָ מַחֲלָצוֹת: ה וָאֹמַר יָשִׂימוּ צָנִיף טָהוֹר עַל־רֹאשׁוֹ וַיָּשִׂימוּ הַצָּנִיף הַטָּהוֹר עַל־רֹאשׁוֹ
וַיַּלְבִּשֻׁהוּ בְּגָדִים וּמַלְאַךְ יְהוָה עֹמֵד: ו וַיָּעַד מַלְאַךְ יְהוָה בִּיהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר: ז כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
אִם־בִּדְרָכַי תֵּלֵךְ וְאִם אֶת־מִשְׁמַרְתִּי תִשְׁמֹר וְגַם־אַתָּה תָּדִין אֶת־בֵּיתִי וְגַם תִּשְׁמֹר אֶת־חֲצֵרָי וְנָתַתִּי
לְךָ מַהְלְכִים בֵּין הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה: ח שְׁמַע־נָא יְהוֹשֻׁעַ | הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל אַתָּה וְרֵעֶיךָ הַיֹּשְׁבִים לְפָנֶיךָ
כִּי־אַנְשֵׁי מוֹפֵת הֵמָּה כִּי־הִנְנִי מֵבִיא אֶת־עַבְדִּי צֶמַח: ט כִּי | הִנֵּה הָאֶבֶן אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵי יְהוֹשֻׁעַ
עַל־אֶבֶן אַחַת שִׁבְעָה עֵינָיִם הִנְנִי מְפַתֵּחַ פִּתֻּחָהּ נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת וּמַשְׁתִּי אֶת־עֲוֹן הָאָרֶץ־הַהִיא
בְּיוֹם אֶחָד: י בַּיּוֹם הַהוּא נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת תִּקְרְאוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ אֶל־תַּחַת גֶּפֶן וְאֶל־תַּחַת תְּאֵנָה:
ד א וַיָּשָׁב הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי וַיְעִירֵנִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר־יֵעוֹר מִשְּׁנָתוֹ: ב וַיֹּאמֶר אֵלַי מָה אַתָּה רֹאֶה וָאֹמַר
רָאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב כֻּלָּהּ וְגֻלָּהּ עַל־רֹאשָׁהּ וְשִׁבְעָה נֵרֹתֶיהָ עָלֶיהָ שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוּצָקוֹת
לַנֵּרוֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשָׁהּ: ג וּשְׁנַיִם זֵיתִים עָלֶיהָ אֶחָד מִימִין הַגֻּלָּה וְאֶחָד עַל־שְׂמֹאלָהּ: ד וָאַעַן וָאֹמַר
אֶל־הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי לֵאמֹר מָה־אֵלֶּה אֲדֹנִי: ה וַיַּעַן הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי וַיֹּאמֶר אֵלַי הֲלוֹא יָדַעְתָּ
מָה־הֵמָּה אֵלֶּה וָאֹמַר לֹא אֲדֹנִי: ו וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֵלַי לֵאמֹר זֶה דְּבַר־יְהוָה אֶל־זְרֻבָּבֶל לֵאמֹר לֹא
בְחַיִל וְלֹא בְכֹחַ כִּי אִם־בְּרוּחִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: ז מִי־אַתָּה הַר־הַגָּדוֹל לִפְנֵי זְרֻבָּבֶל לְמִישֹׁר
וְהוֹצִיא אֶת־הָאֶבֶן הָרֹאשָׁה תְּשֻׁאוֹת חֵן חֵן לָהּ:

מצורף גם לשבועון כפר חב"ד

ב"ה • ערב שבת קודש פרשת בהעלותך • י"ז בסיון ה'תשפ"א

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י **מליובאוויטש**
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

התקשרות

א'ת

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפרשת־השבוע
• הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים • יומנים
ותאריכי חב"ד • שניים מקרא ואחד תרגום

צעירי אגודת חב"ד
חב"ד כל הלב לכל אחד

...על-דרך-זה היא הנהגת נשיאי ישראל בכלל, שאף שאצלם מצד עצמם לא חסר מאומה הרי אין מבקשים על עצמם אלא על ישראל. וכמו ביעקב, דידוע שמצד יעקב כבר בא משיח, ולכן רצה ללכת אל אדוני שעירה, אלא שצעירי הצאן, שעדיין אינם מוכנים, עָלוֹת עָלָי, הרי על זה אמר ודפקום יום אחד ומתו כל הצאן... ולכן נשאר יעקב בגלות.

ועל-דרך-זה היה במשה, שלו עצמו לא היה חסר מאומה, עד שהעיד עליו הקב"ה שהוא עשיר בזה ששאלו מה אתה מבקש, אך על זה ענה לו משה שאינו מבקש אלא בשביל ישראל.

(מאמר ד"ה 'פדה בשלום', תורת מנחם כרך ד' עמ' 175)

4 > דבר מלכות • 8 > גאולה ומשיח • > 9 ניצוצי רבי • 12 > סוגיות בתורת רבינו • 15> פרקי אבות • 16 > יומן מבית חיינו • 17 > עת לדעת • 17 > לוח השבוע • 18 > שניים מקרא ואחד תרגום

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר: 120 ד' לפני הזריחה	עלות השחר: 72 ד' לפני הזריחה	זמן: ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה	צאת הכוכבים
ו', י"ז בסיוון	3.06	4.12	4.38	5.44	9.05	12.38	1.13	7.39.1	8.06
ש"ק, י"ח בסיוון	3.05	4.11	4.38	5.44	9.05	12.38	1.13	7.39.7	8.07
א', י"ט בסיוון	3.04	4.11	4.37	5.44	9.05	12.38	1.13	7.40.3	8.08
ב', כ' בסיוון	3.03	4.10	4.37	5.43	9.05	12.38	1.14	7.40.9	8.08
ג', כ"א בסיוון	3.02	4.10	4.37	5.43	9.05	12.39	1.14	7.41.5	8.09
ד', כ"ב בסיוון	3.02	4.09	4.36	5.43	9.05	12.39	1.14	7.42.1	8.10
ה', כ"ג בסיוון	3.01	4.09	4.36	5.43	9.05	12.39	1.14	7.42.6	8.10
ו', כ"ד בסיוון	3.00	4.09	4.36	5.42	9.05	12.39	1.14	7.43.1	8.11

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
בהעלותך	18:58	20:18	19:20	20:21	19:11	20:22	19:18	20:19
שלח	19:02	20:23	19:24	20:25	19:15	20:27	19:22	20:23

צעירי־אגודת־חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב **יוסף־יצחק הכהן אהרונוב**

מערכת: **לוי־יצחק שייקביץ, יוסף־יצחק אולידורט,**

אליהו קעניג, אברהם מרינובסקי, מנחם־מענדל שייקביץ

מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 1122 כפרחב"ד 6084000

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

ISSN 7474-0793 • ג'ילין 1400

לזכות הרה"ח משה מאיר הכהן בן חנה להצלחה רבה ומופלגה בעבודת השליחות מתוך בריאות איתנה והרחבה

מִרְיָם וְאַהֲרֹן בְּמֹשֶׁה עַל־אֹדוֹת הָאִשָּׁה הַכֻּשִׁית
אֲשֶׁר לָקָח כִּי־אִשָּׁה כֻשִׁית לָקָח: וַתֹּאמְרוּ מִרְיָם
וְאַהֲרֹן בְּמֹשֶׁה עַל־אֹדוֹת הָאִשָּׁה הַכֻּשִׁית אֲשֶׁר
לָקָח כִּי־אִשָּׁה כֻשִׁית לָקָח: וּמַלֵּלֵת מִרְיָם וְאַהֲרֹן
בְּמֹשֶׁה עַל עֵסֶק אִתְּתָא שַׁפִּרְתָּא דִּי נְסִיב אֲרֵי
אִתְּתָא שַׁפִּרְתָּא דִּנְסִיב רָחִיק: ב וַיֹּאמְרוּ הֲרַק
אַךְ־בְּמֹשֶׁה דִּבֶּר יְהוָה הֲלֹא גַּם־בָּנוּ דִּבֵּר וַיִּשְׁמַע
יְהוָה: וַיֹּאמְרוּ הֲרַק אַךְ־בְּמֹשֶׁה דִּבֶּר יְהוָה הֲלֹא
גַּם־בָּנוּ דִּבֵּר וַיִּשְׁמַע יְהוָה: וַאֲמָרוּ הַלְחוֹד בְּרַם
בְּמֹשֶׁה מַלִּיל יְיָ הֲלָא אַף עִמָּנָא מַלִּיל וּשְׁמִיעַ
קֳדָם יְיָ: ג וְהָאִישׁ מֹשֶׁה כתיב ענו קרי עָנָיו מְאֹד
מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה: וְהָאִישׁ
מֹשֶׁה עָנָיו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי
הָאֲדָמָה: וְגַבְרָא מֹשֶׁה עִנְוְתָן לַחֲדָא מִכֹּל אֱנָשָׁא
דִּי עַל אַפֵּי אַרְעָא: ס ד וַיֹּאמֶר יְהוָה פִּתְאֹם
אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־מִרְיָם צְאוּ שְׁלָשְׁתְּכֶם
אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ שְׁלָשְׁתָּם: וַיֹּאמֶר יְהוָה
פִּתְאֹם אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־מִרְיָם צְאוּ
שְׁלָשְׁתְּכֶם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ שְׁלָשְׁתָּם: וַאֲמַר
יְיָ בִּתְכֵף לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וּלְמִרְיָם פּוּקוּ תְּלָתֵיכוֹן
לְמַשְׁכַּן זִמְנָא וּנְפָקוּ תְּלָתֵיהוֹן: ה וַיֵּרֶד יְהוָה
בְּעַמּוּד עָנָן וַיַּעֲמֹד פֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּקְרָא אַהֲרֹן
וּמִרְיָם וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם: וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעַמּוּד עָנָן
וַיַּעֲמֹד פֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּקְרָא אַהֲרֹן וּמִרְיָם וַיֵּצְאוּ
שְׁנֵיהֶם: וְאִתְגְּלִי יְיָ בְּעַמּוּדָא דַעֲנָנָא וְקָם בִּתְרַע
מַשְׁכְּנָא וּקְרָא אַהֲרֹן וּמִרְיָם וּנְפָקוּ תַּרְוֵיהוֹן:
ו וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ־נָא דְּבָרָי אִם־יִהְיֶה נְבִיאֲכֶם
יְהוָה בַּמַּרְאָה אֵלָיו אֶתְוַדָּע בַּחֲלוֹם אֲדַבֶּר־בּוֹ:
וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ־נָא דְּבָרָי אִם־יִהְיֶה נְבִיאֲכֶם יְהוָה
בַּמַּרְאָה אֵלָיו אֶתְוַדָּע בַּחֲלוֹם אֲדַבֶּר־בּוֹ: וַאֲמַר
שְׁמָעוּ כְעַן פִּתְגָּמָי אִם יְהוֹן לְכוֹן נְבִיאִין אֲנָא יְיָ
בְּחֶזְיָן אֲנָא מִתְגְּלִי לְהוֹן בְּחֶלְמִין אֲנָא מְמַלֵּל
עִמְּהוֹן: ז לֹא־כֵן עַבְדִּי מֹשֶׁה בְּכָל־בֵּיתִי נֶאֱמָן
הוּא: לֹא־כֵן עַבְדִּי מֹשֶׁה בְּכָל־בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא:
לָא כֵן עַבְדִּי מֹשֶׁה בְּכָל בֵּיתִי מְהֵימָן הוּא: ח פֶּה
אֶל־פֶּה אֲדַבֶּר־בּוֹ וּמַרְאֶה וְלֹא בְחִידֹת וּתְמֻנַת
יְהוָה יַבִּיט וּמַדּוּעַ לֹא יְרֵאתֶם לְדַבֵּר בְּעַבְדִּי
בְּמֹשֶׁה: פֶּה אֶל־פֶּה אֲדַבֶּר־בּוֹ וּמַרְאֶה וְלֹא בְחִידֹת
וּתְמֻנַת יְהוָה יַבִּיט וּמַדּוּעַ לֹא יְרֵאתֶם לְדַבֵּר
בְּעַבְדִּי בְּמֹשֶׁה: מִמְּלַל עִם מִמְּלַל מַלְּלְנָא עִמֵּהּ
בְּחֵזוּ וְלָא בְחִדְוָן וּדְמוּת יְקָרָא דַיְיָ מִסְתַּכָּל וּמָא
דֵּין לָא דְּחֶלְתּוּן לְמַלְּלָא בְּעַבְדִּי בְּמֹשֶׁה: ט וַיִּחַר־
אַף יְהוָה בָּם וַיֵּלֶךְ: וַיִּחַר־אַף יְהוָה בָּם וַיֵּלֶךְ:
וּתְקִיף רָגְזָא דַיְיָ בְּהוֹן וְאִסְתַּלָּק: י וְהֶעָנָן סָר מֵעַל
הָאֹהֶל וְהִנֵּה מִרְיָם מְצֹרַעַת כַּשֶּׁלֶג וַיִּפֶן אַהֲרֹן
אֶל־מִרְיָם וְהִנֵּה מְצֹרָעַת: וְהֶעָנָן סָר מֵעַל הָאֹהֶל
וְהִנֵּה מִרְיָם מְצֹרַעַת כַּשֶּׁלֶג וַיִּפֶן אַהֲרֹן אֶל־מִרְיָם
וְהִנֵּה מְצֹרָעַת: וַעֲנָנָא אִסְתַּלַּק מֵעִלְּוֹי מַשְׁכְּנָא וְהָא
מִרְיָם חִוְרָא כְּתַלְגָּא וְאִתְפְּנִי אַהֲרֹן לְוָת מִרְיָם וְהָא
סְגִירַת: יא וַיֹּאמֶר אַהֲרֹן אֶל־מֹשֶׁה בִּי אֲדֹנִי
אַל־נָא תָשֵׁת עָלֵינוּ חַטָּאת אֲשֶׁר נוֹאַלְנוּ וַאֲשֶׁר
חָטָאנוּ: וַיֹּאמֶר אַהֲרֹן אֶל־מֹשֶׁה בִּי אֲדֹנִי אַל־נָא
תָשֵׁת עָלֵינוּ חַטָּאת אֲשֶׁר נוֹאַלְנוּ וַאֲשֶׁר חָטָאנוּ:
וַאֲמַר אַהֲרֹן לְמֹשֶׁה בְּבָעוּ רַבּוֹנִי לָא כְעַן תְּשַׁוִּי
עַלָּנָא חוֹבָא דְּאִטְפַּשְׁנָא וְדִי סְרָחְנָא: יב אַל־נָא
תְהִי כַּמֵּת אֲשֶׁר בְּצֵאתוֹ מֵרֶחֶם אִמּוֹ וַיֵּאָכֵל חֲצִי
בְשָׂרוֹ: אַל־נָא תְהִי כַּמֵּת אֲשֶׁר בְּצֵאתוֹ מֵרֶחֶם
אִמּוֹ וַיֵּאָכֵל חֲצִי בְשָׂרוֹ: לָא כְעַן תִּתְרַחַק דָּא
מִבֵּינָנָא אֲרֵי אֲחָתָנָא הִיא צַלִּי כְעַן עַל בִּסְרָא
מִיתָא הָדֵין דִּי בַהּ וְיִתַּסִּי: יג וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל־
יְהוָה לֵאמֹר אֵל נָא רְפָא נָא לָהּ: וַיִּצְעַק מֹשֶׁה
אֶל־יְהוָה לֵאמֹר אֵל נָא רְפָא נָא לָהּ: וְצַלִּי מֹשֶׁה
קֳדָם יְיָ לְמֵימָר אֱלָהָא בְּבָעוּ אַסֵּי כְעַן יָתַהּ: פ
מפטיר יד וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאָבִיהָ יָרֹק יָרַק
בְּפָנֶיהָ הֲלֹא תִכָּלֵם שִׁבְעַת יָמִים תִּסָּגֵר שִׁבְעַת
יָמִים מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְאַחַר תֵּאָסֵף: וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה וְאָבִיהָ יָרֹק יָרַק בְּפָנֶיהָ הֲלֹא תִכָּלֵם
שִׁבְעַת יָמִים תִּסָּגֵר שִׁבְעַת יָמִים מִחוּץ לַמַّחֲנֶה

וַיְדַבֵּר אֵלָיו וַיֵּאָצֵל מִן־הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתֵּן
עַל־שִׁבְעִים אִישׁ הַזְּקֵנִים וַיְהִי כְּנוֹחַ עֲלֵיהֶם הָרוּחַ
וַיִּתְנַבְּאוּ וְלֹא יָסָפוּ: וְאִתְּגְלִי יְיָ בַּעֲנָנָא וּמַלִּיל עִמֵּהּ
וְרַבִּי מִן רוּחָא דִּי עֲלוֹהִי וִיהַב עַל שַׁבְעִין גַּבְרָא
סָבְיָא וַהֲוָה כַּד שְׁרַת עֲלֵיהוֹן רוּחָא דִּנְבוּאָה
וּמִתְנַבְּאִין וְלָא פַּסְקִין: כו וַיִּשָּׁאֲרוּ שְׁנֵי־אֲנָשִׁים |
בַּמַּחֲנֶה שֵׁם הָאֶחָד | אֶלְדָּד וְשֵׁם הַשֵּׁנִי מֵידָד
וַתָּנַח עֲלֵהֶם הָרוּחַ וְהֵמָּה בַּכְּתֻבִים וְלֹא יָצְאוּ
הָאֹהֱלָה וַיִּתְנַבְּאוּ בַּמַּחֲנֶה: וַיִּשָּׁאֲרוּ שְׁנֵי־אֲנָשִׁים |
בַּמַּחֲנֶה שֵׁם הָאֶחָד | אֶלְדָּד וְשֵׁם הַשֵּׁנִי מֵידָד
וַתָּנַח עֲלֵהֶם הָרוּחַ וְהֵמָּה בַּכְּתֻבִים וְלֹא יָצְאוּ
הָאֹהֱלָה וַיִּתְנַבְּאוּ בַּמַּחֲנֶה: וְאִשְׁתָּאֲרוּ תְּרֵין גֻּבְרִין
בְּמַשְׁרִיתָא שׁוּם חַד אֶלְדָּד וְשׁוּם תִּנְיָנָא מֵידָד
וּשְׁרַת עֲלֵיהוֹן רוּחָא דִּנְבוּאָה וְאִנּוּן בִּכְתִיבָיָא וְלָא
נְפָקוּ לְמַשְׁכְּנָא וְאִתְנַבִּיאוּ בְּמַשְׁרִיתָא: כז וַיָּרָץ
הַנַּעַר וַיַּגֵּד לְמֹשֶׁה וַיֹּאמַר אֶלְדָּד וּמֵידָד
מִתְנַבְּאִים בַּמַּחֲנֶה: וַיָּרָץ הַנַּעַר וַיַּגֵּד לְמֹשֶׁה
וַיֹּאמַר אֶלְדָּד וּמֵידָד מִתְנַבְּאִים בַּמַּחֲנֶה: וּרְהַט
עוּלֵּמָא וְחַוִּי לְמֹשֶׁה וַאֲמַר אֶלְדָּד וּמֵידָד מִתְנַבְּאִין
בְּמַשְׁרִיתָא: כח וַיַּעַן יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מְשָׁרֵת מֹשֶׁה
מִבְּחֻרָיו וַיֹּאמַר אֲדֹנִי מֹשֶׁה כְּלָאֵם: וַיַּעַן יְהוֹשֻׁעַ
בִּן־נוּן מְשָׁרֵת מֹשֶׁה מִבְּחֻרָיו וַיֹּאמַר אֲדֹנִי מֹשֶׁה
כְּלָאֵם: וַאֲתֵב יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן מְשַׁמְּשָׁנֵהּ דְּמֹשֶׁה
מֵעוּלֵּמוּתֵהּ וַאֲמַר רִבּוֹנִי מֹשֶׁה אֲסָרְנוּן: כט וַיֹּאמֶר
לוֹ מֹשֶׁה הַמְקַנֵּא אַתָּה לִי וּמִי יִתֵּן כָּל־עַם יְהוָה
נְבִיאִים כִּי־יִתֵּן יְהוָה אֶת־רוּחוֹ עֲלֵיהֶם: וַיֹּאמֶר
לוֹ מֹשֶׁה הַמְקַנֵּא אַתָּה לִי וּמִי יִתֵּן כָּל־עַם יְהוָה
נְבִיאִים כִּי־יִתֵּן יְהוָה אֶת־רוּחוֹ עֲלֵיהֶם: וַאֲמַר לֵהּ
מֹשֶׁה הַקְנָאתִי אַתְּ מְקַנֵּי לִי רְעֵינָא פּוֹן וִיהוֹן כָּל
עַמָּא דַיְיָ נְבִיאָן אֲרֵי יִתֵּן יְיָ יָת רוּחָא דִּנְבוּאָתֵהּ
עֲלֵיהוֹן:
שביעי ל וַיֶּאֱסֹף מֹשֶׁה אֶל־הַמַּחֲנֶה הוּא וְזִקְנֵי
יִשְׂרָאֵל: וַיֶּאֱסֹף מֹשֶׁה אֶל־הַמַּחֲנֶה הוּא וְזִקְנֵי
יִשְׂרָאֵל: וְאִתְכְּנַשׁ מֹשֶׁה לְמַשְׁרִיתָא הוּא וְסָבֵי
יִשְׂרָאֵל: לא וְרוּחַ נָסַע | מֵאֵת יְהוָה וַיָּגָז שַׂלְוִים
מִן־הַיָּם וַיִּטֹּשׁ עַל־הַמַּחֲנֶה כְּדֶרֶךְ יוֹם כֹּה
וּכְדֶרֶךְ יוֹם כֹּה סְבִיבוֹת הַמַּחֲנֶה וּכְאַמָּתַיִם
עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ: וְרוּחַ נָסַע | מֵאֵת יְהוָה וַיָּגָז
שַׂלְוִים מִן־הַיָּם וַיִּטֹּשׁ עַל־הַמַּחֲנֶה כְּדֶרֶךְ יוֹם כֹּה
וּכְדֶרֶךְ יוֹם כֹּה סְבִיבוֹת הַמַּחֲנֶה וּכְאַמָּתַיִם עַל־פְּנֵי
הָאָרֶץ: וְרוּחָא נְטַל מִן קֳדָם יְיָ וְאַפְרַח שְׂלָיו מִן
יַמָּא וּרְמָא עַל מַשְׁרִיתָא כְּמַהֲלַךְ יוֹמָא לְכָא
וּכְמַהֲלַךְ יוֹמָא לְכָא סְחוֹר סְחוֹר לְמַשְׁרִיתָא וּכְרוּם
תַּרְתֵּין אַמִּין עַל אַפֵּי אַרְעָא: לב וַיָּקָם הָעָם
כָּל־הַיּוֹם הַהוּא וְכָל־הַלַּיְלָה וְכָל | יוֹם הַמָּחֳרָת
וַיַּאַסְפוּ אֶת־הַשְּׂלָיו הַמַּמְעִיט אָסַף עֲשָׂרָה
חֲמָרִים וַיִּשְׁטְחוּ לָהֶם שָׁטוֹחַ סְבִיבוֹת הַמַּחֲנֶה:
וַיָּקָם הָעָם כָּל־הַיּוֹם הַהוּא וְכָל־הַלַּיְלָה וְכָל | יוֹם
הַמָּחֳרָת וַיַּאַסְפוּ אֶת־הַשְּׂלָיו הַמַּמְעִיט אָסַף עֲשָׂרָה
חֲמָרִים וַיִּשְׁטְחוּ לָהֶם שָׁטוֹחַ סְבִיבוֹת הַמַּחֲנֶה:
וְקָם עַמָּא כָּל יוֹמָא הַהוּא וְכָל לֵילְיָא וְכֹל יוֹמָא
דְּבָתְרוֹהִי וּכְנָשׁוּ יָת שְׂלָיו דְּאַזְעַר כְּנַשׁ עַשְׂרָא
דְּגוֹרִין וּשְׁטָחוּ לְהוֹן מַשְׁטִיחִין סְחוֹר סְחוֹר
לְמַשְׁרִיתָא: לג הַבָּשָׂר עוֹדֶנּוּ בֵּין שִׁנֵּיהֶם טֶרֶם
יִכָּרֵת וְאַף יְהוָה חָרָה בָעָם וַיַּךְ יְהוָה בָּעָם מַכָּה
רַבָּה מְאֹד: הַבָּשָׂר עוֹדֶנּוּ בֵּין שִׁנֵּיהֶם טֶרֶם יִכָּרֵת
וְאַף יְהוָה חָרָה בָעָם וַיַּךְ יְהוָה בָּעָם מַכָּה רַבָּה
מְאֹד: בִּסְרָא עַד כְּעַן בֵּין שִׁנֵּיהוֹן עַד לָא פְּסַק
וְרָגְזָא דַיְיָ תְּקִיף בְּעַמָּא וּקְטַל יְיָ בְּעַמָּא קְטוֹל סַגִּי
לַחֲדָא: לד וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא קִבְרוֹת
הַתַּאֲוָה כִּי־שָׁם קָבְרוּ אֶת־הָעָם הַמִּתְאַוִּים:
וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא קִבְרוֹת הַתַּאֲוָה
כִּי־שָׁם קָבְרוּ אֶת־הָעָם הַמִּתְאַוִּים: וּקְרָא יָת שְׁמָא
דְּאַתְרָא הַהוּא קִבְרֵי דְּמִשַּׁאֲלֵי אֲרֵי תַמָּן קָבְרוּ יָת
עַמָּא דְּשָׁאִילוּ: לה מִקִּבְרוֹת הַתַּאֲוָה נָסְעוּ הָעָם
חֲצֵרוֹת וַיִּהְיוּ בַּחֲצֵרוֹת: מִקִּבְרוֹת הַתַּאֲוָה נָסְעוּ
הָעָם חֲצֵרוֹת וַיִּהְיוּ בַּחֲצֵרוֹת: מִקִּבְרֵי דְּמִשַּׁאֲלֵי
נְטָלוּ עַמָּא לַחֲצֵרוֹת וַהֲווֹ בַּחֲצֵרוֹת: פ א וַתְּדַבֵּר

בהעלותך | להדליק כל יהודי

הדלקת הנרות קשורה עם התורה, כי התורה היא "תורה אור", המאירה את דרכו של האדם בחיי היום-יום.

במנורה זו שבעה נרות - כנגד שבעת ימי השבוע שבהם נעשית עבודת האדם במשך כללות ימי חייו.

...ומספר זה - שבעה - ישנו גם בתורה ("תורה אור") - שבעה ספרים שבתורה כמו שכתוב (שבת קטז, ב): "חצבה עמודיה שבעה".

וכן בכללות עבודת האדם - כמבואר בדרושי רבותינו נשיאינו בעניין "בהעלותך את הנרות", שהמנורה היא "נר הוי' נשמת אדם", ויש בה בחינת ז' נרות, שהם ז' מדריגות בעבודת ה', יש עובד מאהבה משוך כמים ויש מאהבה כרשפי אש וכו'.

וזוהי ההוראה הנלמדת מכללות העניין ד"בהעלותך את הנרות" - שיהודי צריך להדליק את כל שבעת קני המנורה, היינו, להדליק את כל הסוגים שישנם בנשמות ישראל, שכולם יאירו באור ד"נר מצוה ותורה אור", והדיוק בזה הוא - "בהעלותך את הנרות", שתהא שלהבת עולה מאליה, היינו, שהתלמיד המושפע מגיע לדרגא כזו ששוב אינו זקוק להשפעתו, מכיוון שפעל אצלו שתהיה שלהבת עולה מאליה, ועד שהוא בעצמו מדליק נרות נוספים - "נר הוי' נשמת אדם" - שגם הם יאירו באור ד"נר מצווה ותורה אור".

(ליל י"ב סיון תשמ"ב, תורת מנחם תשמ"ב, ג', עמ' 1631)

הכתב והמכתב תפול עליהם אימתה ופחד

המענה שלפנינו ניתן בחודש תמוז תשל"ה על דו"ח אסיפה שנערכה בנוגע לשמירת והגנת בני-ישראל הדרים בשכונת קראון-הייטס:

ויה"ר [=ויהי רצון] שיהא כהנ"ל בהצלחה ו"תפול עליהם אימתה ופחד גו' " ולכל בנ"י [= בני ישראל] הי' אור בטוב הנרונ"ג [= הנראה והנגלה], ומלכתחילה לא אשים עליך גו'.

אזכיר עה"צ [= על הציון]

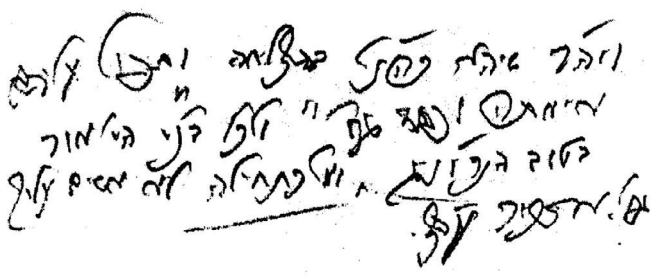

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"ז בסיון ה'תשפ"א - כ"ד בסיון ה'תשפ"א

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"ז בסיוון	הלכות עדות פרק ה-ז.	הל' שבועות פרק יא.	מל"ת רצא.
ש"ק	י"ח בסיוון	פרק ח-י.	פרק יב.	מל"ת רפח.
א'	י"ט בסיוון	פרק יא-יג.	הל' נדרים.. בפרקים אלו. פרק א.	מל"ת רפו.
ב'	כ' בסיוון	פרק יד-טז.	פרק ב.	מל"ת רפז.
ג'	כ"א בסיוון	פרק יז-יט.	פרק ג.	מל"ת רפה.
ד'	כ"ב בסיוון	פרק כ-כב.	פרק ד.	מ"ע קפ.
ה'	כ"ג בסיוון	הלכות ממרים.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ה.	מ"ע קעד. מל"ת שיב. שיג. שיד.
ו'	כ"ד בסיוון	פרק ד-ו.	פרק ו.	מל"ת שיח. שיט. מ"ע רי. ריא.

דבר מלכות

חנוכת המנורה וחינוך ילדי ישראל

בפרשת נשא מסופר אודות חנוכת המזבח, ובפרשת בהעלותך, שבאה בהמשך אליה, מסופר אודות חנוכת המנורה • שבעת הנרות מורים על שבעה סוגי עבודה שונים, אך בפרטיות, שייכים כל שבעת הנרות לעבודת כל יהודי • אשרי חלקם של העוסקים בחינוך הילדים ושל המסייעים לכך בממונם • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

א

בהתחלת פרשתנו מפרש רש"י: "למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרון חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנוכה... אמר לו הקדוש-ברוך-הוא, חייך שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות". ומזה מובן[1], שעיקר ההדגשה ב"פרשת המנורה" הוא בנוגע **לחנוכת** המנורה, שבאה בהמשך **לחנוכת** המזבח על-ידי הנשיאים, ודווקא על-ידה נעשה שלימות עניין החינוך, וכמו שנתבאר פעם[2] שעניין זה נפעל על-ידי הצער של אהרון ש"חלשה דעתו כו'".

[וזוהי גם השייכות של פרשת בהעלותך לזמן מתן-תורה (מצד הדגשת עניין החינוך) - לא רק בשנים שבהם קורין פרשת בהעלותך מיד לאחרי חג השבועות, אלא גם בשנים שבהם קורין מיד לאחרי חג השבועות פרשת נשא - כיוון שגם בפרשת בהעלותך מודגש עניין החינוך (חנוכת המנורה), בהמשך לעניין החינוך שבפרשת נשא (חנוכת הנשיאים)].

ב

ויש להוסיף בזה:

בביאור מעלת חנוכת המנורה, שעל זה נאמר "שלך גדולה משלהם" - כתב הרמב"ן[3]: "עניין ההגדה הזו לדרוש רמז מן הפרשה על חנוכה של נרות שהייתה בבית שני", וכדאיתא במדרש[4] "אמר לו הקדוש-ברוך-הוא למשה לך אמור לו לאהרון... לגדולה מזאת אתה מתוקן... הקורבנות, כל זמן שבית המקדש קיים הם נוהגים, אבל הנרות, לעולם אל מול פני המנורה יאירו... אינן בטלים לעולם", "והנה דבר ידוע שכשאין בית-המקדש קיים... אף הנרות בטלות, אבל לא רמזו אלא לנרות חנוכת חשמונאי שהיא נוהגת אף לאחר החורבן בגלותנו".

ואף-על-פי שנרות חנוכה הם רק מדברי סופרים, ולא כמו נרות המקדש שהם מן התורה - הנה נוסף על המבואר באגרת-הקודש[5] ש"שבע מצוות דרבנן אינן נחשבות בפני עצמן... אלא הן יוצאות ונמשכות ממצוות התורה (כמו ענפים שיוצאים ונמשכים מן האילן) וכלולות בהן" (לא רק שנרמזים במצוות התורה, אלא שנמצאים וכלולים בהם), הרי אדרבה: חמורין וחביבין דברי סופרים

1. ראה גם שיחת שבת פרשת בהעלותך תשכ"ה בתחילתה (תורת-מנחם חלק מד עמ' 15 ואילך) וש"נ.
2. ראה שיחת שבת פרשת בהעלותך תשכ"ו סעיף ט ואילך (תורת-מנחם חלק מז עמ' 95 ואילך).
3. ריש פרשתנו.
4. במדבר-רבה פרשה טו, ו.
5. סימן כט (קנ, סוף ע"א).

זִקְנֵי הָעָם וְשִׁטְרֵיו וְלָקַחְתָּ אֹתָם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד
וְהִתְיַצְּבוּ שָׁם עִמָּךְ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
אֶסְפָה־לִּי שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָדַעְתָּ
כִּי־הֵם זִקְנֵי הָעָם וְשֹׁטְרָיו וְלָקַחְתָּ אֹתָם אֶל־אֹהֶל
מוֹעֵד וְהִתְיַצְּבוּ שָׁם עִמָּךְ: וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה כְּנוּשׁ
קֳדָמַי שַׁבְעִין גַּבְרָא מִסָּבֵי יִשְׂרָאֵל דִּי יְדַעַתְּ אֲרֵי
אִנּוּן סָבֵי עַמָּא וְסַרְכּוֹהִי וּתְדַבַּר יָתְהוֹן לְמַשְׁכַּן
זִמְנָא וְיִתְעַתְּדוּן תַּמָּן עִמָּךְ: יז וְיָרַדְתִּי וְדִבַּרְתִּי
עִמָּךְ שָׁם וְאֶצְלִתִּי מִן־הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְשַׂמְתִּי
עֲלֵיהֶם וְנָשְׂאוּ אִתְּךָ בְּמַשָּׂא הָעָם וְלֹא־תִשָּׂא
אַתָּה לְבַדֶּךָ: וְיָרַדְתִּי וְדִבַּרְתִּי עִמָּךְ שָׁם וְאֶצְלִתִּי
מִן־הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְשַׂמְתִּי עֲלֵיהֶם וְנָשְׂאוּ אִתְּךָ
בְּמַשָּׂא הָעָם וְלֹא־תִשָּׂא אַתָּה לְבַדֶּךָ: וְאֶתְגְּלִי
וְאֶמַלֵּל עִמָּךְ תַּמָּן וַאֲרַבֵּי מִן רוּחָא דַּעֲלָךְ וַאֲשַׁוֵּי
עֲלֵיהוֹן וִיסוֹבְּרוּן עִמָּךְ בְּמַטּוּל עַמָּא וְלָא תְסוֹבַר
אַתְּ בִּלְחוֹדָךְ: יח וְאֶל־הָעָם תֹּאמַר הִתְקַדְּשׁוּ
לְמָחָר וַאֲכַלְתֶּם בָּשָׂר כִּי בְכִיתֶם בְּאָזְנֵי יְהוָה
לֵאמֹר מִי יַאֲכִלֵנוּ בָּשָׂר כִּי־טוֹב לָנוּ בְּמִצְרָיִם
וְנָתַן יְהוָה לָכֶם בָּשָׂר וַאֲכַלְתֶּם: וְאֶל־הָעָם
תֹּאמַר הִתְקַדְּשׁוּ לְמָחָר וַאֲכַלְתֶּם בָּשָׂר כִּי בְכִיתֶם
בְּאָזְנֵי יְהוָה לֵאמֹר מִי יַאֲכִלֵנוּ בָּשָׂר כִּי־טוֹב לָנוּ
בְּמִצְרָיִם וְנָתַן יְהוָה לָכֶם בָּשָׂר וַאֲכַלְתֶּם: וּלְעַמָּא
תֵּימַר אִזְדַּמְּנוּ לְמָחַר וְתֵיכְלוּן בִּסְרָא אֲרֵי בְּכִיתוּן
קֳדָם יְיָ לְמֵימַר מָן יֵכְלִנָּנָא בִּסְרָא אֲרֵי טַב לָנָא
בְּמִצְרָיִם וְיִתֵּן יְיָ לְכוֹן בִּסְרָא וְתֵיכְלוּן: יט לֹא יוֹם
אֶחָד תֹּאכְלוּן וְלֹא יוֹמַיִם וְלֹא | חֲמִשָּׁה יָמִים
וְלֹא עֲשָׂרָה יָמִים וְלֹא עֶשְׂרִים יוֹם: לֹא יוֹם אֶחָד
תֹּאכְלוּן וְלֹא יוֹמַיִם וְלֹא | חֲמִשָּׁה יָמִים וְלֹא עֲשָׂרָה
יָמִים וְלֹא עֶשְׂרִים יוֹם: לָא יוֹמָא חַד תֵּיכְלוּן וְלָא
תְרֵין יוֹמִין וְלָא חַמְשָׁא יוֹמִין וְלָא עַשְׂרָא יוֹמִין
וְלָא עַשְׂרִין יוֹמִין: כ עַד | חֹדֶשׁ יָמִים עַד
אֲשֶׁר־יֵצֵא מֵאַפְּכֶם וְהָיָה לָכֶם לְזָרָא יַעַן כִּי־
מְאַסְתֶּם אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם וַתִּבְכּוּ לְפָנָיו
לֵאמֹר לָמָּה זֶּה יָצָאנוּ מִמִּצְרָיִם: עַד | חֹדֶשׁ
יָמִים עַד אֲשֶׁר־יֵצֵא מֵאַפְּכֶם וְהָיָה לָכֶם לְזָרָא יַעַן כִּי־
מְאַסְתֶּם אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם וַתִּבְכּוּ לְפָנָיו
לֵאמֹר לָמָּה זֶּה יָצָאנוּ מִמִּצְרָיִם: עַד יְרַח יוֹמִין עַד
דִּי תְקוּצוּן בֵּהּ וִיהֵי לְכוֹן לְתַקְלָא חֲלַף דְּקַצְתּוּן
יָת מֵימְרָא דַיְיָ דִּשְׁכִנְתֵּהּ שַׁרְיַת בֵּינֵיכוֹן וּבְכֵיתוּן
קֳדָמוֹהִי לְמֵימַר לְמָא דְנַן נְפַקְנָא מִמִּצְרָיִם:
כא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלִי הָעָם
אֲשֶׁר אָנֹכִי בְּקִרְבּוֹ וְאַתָּה אָמַרְתָּ בָּשָׂר אֶתֵּן
לָהֶם וְאָכְלוּ חֹדֶשׁ יָמִים: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה שֵׁשׁ־מֵאוֹת
אֶלֶף רַגְלִי הָעָם אֲשֶׁר אָנֹכִי בְּקִרְבּוֹ וְאַתָּה אָמַרְתָּ
בָּשָׂר אֶתֵּן לָהֶם וְאָכְלוּ חֹדֶשׁ יָמִים: וַאֲמַר מֹשֶׁה
שִׁית מְאָה אַלְפִין גַּבְרָא רִגְלָאָה עַמָּא דִּי אֲנָא
בֵּינֵיהוֹן וְאַתְּ אֲמַרְתְּ בִּסְרָא אֶתֵּן לְהוֹן וְיֵיכְלוּן יְרַח
יוֹמִין: כב הֲצֹאן וּבָקָר יִשָּׁחֵט לָהֶם וּמָצָא לָהֶם
אִם אֶת־כָּל־דְּגֵי הַיָּם יֵאָסֵף לָהֶם וּמָצָא לָהֶם:
הֲצֹאן וּבָקָר יִשָּׁחֵט לָהֶם וּמָצָא לָהֶם אִם אֶת־כָּל־
דְּגֵי הַיָּם יֵאָסֵף לָהֶם וּמָצָא לָהֶם: הַצָּן וְתוֹרִין
יִתְנַכְּסוּן לְהוֹן הַיְסַפְּקוּן לְהוֹן אִם כָּל נוּנֵי יַמָּא
יִתְכַּנְּשׁוּן לְהוֹן הַיְסַפְּקוּן לְהוֹן: פ כג וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה הֲיַד יְהוָה תִּקְצָר עַתָּה תִּרְאֶה הֲיִקְרְךָ
דְּבָרִי אִם־לֹא: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֲיַד יְהוָה
תִּקְצָר עַתָּה תִּרְאֶה הֲיִקְרְךָ דְּבָרִי אִם־לֹא: וַאֲמַר
יְיָ לְמֹשֶׁה הֲמִיקְרָא דַיְיָ יִתְעַבַּד כְּעַן תֶּחֱזֵי
הַיְצַרְעֲנָךְ פִּתְגָּמִי אִם לָא: כד וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר
אֶל־הָעָם אֵת דִּבְרֵי יְהוָה וַיֶּאֱסֹף שִׁבְעִים אִישׁ
מִזִּקְנֵי הָעָם וַיַּעֲמֵד אֹתָם סְבִיבֹת הָאֹהֶל: וַיֵּצֵא
מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶל־הָעָם אֵת דִּבְרֵי יְהוָה וַיֶּאֱסֹף
שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי הָעָם וַיַּעֲמֵד אֹתָם סְבִיבֹת
הָאֹהֶל: וּנְפַק מֹשֶׁה וּמַלִּיל לְעַמָּא יָת פִּתְגָּמַיָּא דַיְיָ
וּכְנֵשׁ שַׁבְעִין גַּבְרָא מִסָּבֵי עַמָּא וַאֲקַם יָתְהוֹן
סְחוֹר סְחוֹר לְמַשְׁכְּנָא: כה וַיֵּרֶד יְהוָה | בֶּעָנָן
וַיְדַבֵּר אֵלָיו וַיָּאצֶל מִן־הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתֵּן
עַל־שִׁבְעִים אִישׁ הַזְּקֵנִים וַיְהִי כְּנוֹחַ עֲלֵיהֶם
הָרוּחַ וַיִּתְנַבְּאוּ וְלֹא יָסָפוּ: וַיֵּרֶד יְהוָה | בֶּעָנָן

גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ מִי יַאֲכִלֵנוּ בָשָׂר:
וַעֲרַבְרְבִין דִּי בֵינֵיהוֹן שְׁאִילוּ שְׁאֵלְתָּא וְתָבוּ וּבְכוֹ
אַף בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמָרוּ מַן יֵיכְלִנָּנָא בִּסְרָא:
ה זָכַרְנוּ אֶת־הַדָּגָה אֲשֶׁר־נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חִנָּם
אֵת הַקִּשֻּׁאִים וְאֵת הָאֲבַטִּחִים וְאֶת־הֶחָצִיר
וְאֶת־הַבְּצָלִים וְאֶת־הַשּׁוּמִים: זָכַרְנוּ אֶת־הַדָּגָה
אֲשֶׁר־נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חִנָּם אֵת הַקִּשֻּׁאִים וְאֵת
הָאֲבַטִּחִים וְאֶת־הֶחָצִיר וְאֶת־הַבְּצָלִים וְאֶת־
הַשּׁוּמִים: דְּכִירַן אֲנַחְנָא יָת נוּנְיָא דַּהֲוֵינָא אָכְלִין
בְּמִצְרַיִם מַגָּן יָת בּוֹצִינְיָא וְיָת אֲבַטִּיחַיָּא וּכְרָתֵי
וּבוּצְלֵי וְתוּמֵי: ו וְעַתָּה נַפְשֵׁנוּ יְבֵשָׁה אֵין כֹּל
בִּלְתִּי אֶל־הַמָּן עֵינֵינוּ: וְעַתָּה נַפְשֵׁנוּ יְבֵשָׁה אֵין
כֹּל בִּלְתִּי אֶל־הַמָּן עֵינֵינוּ: וּכְעַן נַפְשָׁנָא תָאיבָא
לֵית כָּל מִדְּעַם אֶלָּהֵן לְמַנָּא עֵינָנָא: ז וְהַמָּן
כִּזְרַע־גַּד הוּא וְעֵינוֹ כְּעֵין הַבְּדֹלַח: וְהַמָּן כִּזְרַע־
גַּד הוּא וְעֵינוֹ כְּעֵין הַבְּדֹלַח: וּמַנָּא כְּבַר זַרְע גַּדָּא
הוּא וְחֶזְוֵהּ כְּחֵזוּ בְּדֹלְחָא: ח שָׁטוּ הָעָם וְלָקְטוּ
וְטָחֲנוּ בָרֵחַיִם אוֹ דָכוּ בַּמְּדֹכָה וּבִשְּׁלוּ בַּפָּרוּר
וְעָשׂוּ אֹתוֹ עֻגּוֹת וְהָיָה
טַעְמוֹ כְּטַעַם לְשַׁד הַשָּׁמֶן: שָׁטִין עַמָּא וְלָקְטִין
דְּצָבֵי טָחִין בְּרֵיחַיָּא אוֹ דְצָבֵי דָאִיךְ בַּמְּדֻכְתָּא
וּמְבַשְּׁלִין לַהּ בְּקִדְרָא וְעָבְדִין יָתַהּ גְּרִיצָן וַהֲוָה
טַעֲמַהּ כְּטַעֵם דְּלִישׁ בְּמִשְׁחָא: ט וּבְרֶדֶת הַטַּל
עַל־הַמַּחֲנֶה לַיְלָה יֵרֶד הַמָּן עָלָיו: וּבְרֶדֶת הַטַּל
עַל־הַמַّחֲנֶה לֵילָה יֵרֶד הַמָּן עָלָיו: וְכַד נָחֵת טַלָּא
עַל מַשְׁרִיתָא לֵילְיָא נָחֵת מַנָּא עֲלוֹהִי: י וַיִּשְׁמַע
מֹשֶׁה אֶת־הָעָם בֹּכֶה לְמִשְׁפְּחֹתָיו אִישׁ לְפֶתַח
אָהֳלוֹ וַיִּחַר־אַף יְהוָה מְאֹד וּבְעֵינֵי מֹשֶׁה רָע:
וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה אֶת־הָעָם בֹּכֶה לְמִשְׁפְּחֹתָיו אִישׁ
לְפֶתַח אָהֳלוֹ וַיִּחַר־אַף יְהוָה מְאֹד וּבְעֵינֵי מֹשֶׁה
רָע: וּשְׁמַע מֹשֶׁה יָת עַמָּא בָּכֵן לְזַרְעַיְתְהוֹן גְּבַר
בִּתְרַע מַשְׁכְּנֵהּ וּתְקֵף רָגְזָא דַיְיָ לַחְדָא וּבְעֵינֵי

מֹשֶׁה בִּישׁ: יא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לָמָּה
הֲרֵעֹתָ לְעַבְדֶּךָ וְלָמָּה לֹא־מָצָתִי חֵן חסר א׳
בְּעֵינֶיךָ לָשׂוּם אֶת־מַשָּׂא כָּל־הָעָם הַזֶּה עָלָי:
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לָמָּה הֲרֵעֹתָ לְעַבְדֶּךָ וְלָמָּה
לֹא־מָצָתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לָשׂוּם אֶת־מַשָּׂא כָּל־הָעָם
הַזֶּה עָלָי: וַאֲמַר מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ לְמָא אַבְאַשְׁתָּא
לְעַבְדָּךְ וּלְמָא לָא אַשְׁכַּחִית רַחֲמִין קֳדָמָךְ לְשַׁוָּאָה
יָת מְטוּל כָּל עַמָּא הָדֵין עָלָי: יב הַאֲנֹכִי הָרִיתִי
אֶת כָּל־הָעָם הַזֶּה אִם־אָנֹכִי יְלִדְתִּיהוּ כִּי־
תֹאמַר אֵלַי שָׂאֵהוּ בְחֵיקֶךָ כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא הָאֹמֵן
אֶת־הַיֹּנֵק עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתָיו:
הַאֲנֹכִי הָרִיתִי אֶת כָּל־הָעָם הַזֶּה אִם־אָנֹכִי
יְלִדְתִּיהוּ כִּי־תֹאמַר אֵלַי שָׂאֵהוּ בְחֵיקֶךָ כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא
הָאֹמֵן אֶת־הַיֹּנֵק עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
לַאֲבֹתָיו: הַאַב אֲנָא לְכָל עַמָּא הָדֵין אִם בְּנֵי אִנּוּן
דְּאָמְרַת לִי סוֹבַרְהִי בְּתָקְפָּךְ כְּמָא דִּמְסוֹבַר
תַּרְבִּינָא יָת יַנְקָא עַל אַרְעָא דִּי קַיֶּמְתָּא
לַאֲבָהָתוֹהִי: יג מֵאַיִן לִי בָּשָׂר לָתֵת לְכָל־הָעָם
הַזֶּה כִּי־יִבְכּוּ עָלַי לֵאמֹר תְּנָה־לָּנוּ בָשָׂר וְנֹאכֵלָה: מֵאַיִן לִי בָּשָׂר לָתֵת לְכָל־הָעָם הַזֶּה
כִּי־יִבְכּוּ עָלַי לֵאמֹר תְּנָה־לָּנוּ בָשָׂר וְנֹאכֵלָה: מְנַן
לִי בִּשְׂרָא לְמִיהַב לְכָל עַמָּא הָדֵין אֲרֵי בָּכֵן עָלַי
לְמֵימַר הַב לָנָא בִּסְרָא וְנֵיכוּל: יד לֹא־אוּכַל אָנֹכִי
לְבַדִּי לָשֵׂאת אֶת־כָּל־הָעָם הַזֶּה כִּי כָבֵד מִמֶּנִּי:
לֹא־אוּכַל אָנֹכִי לְבַדִּי לָשֵׂאת אֶת־כָּל־הָעָם הַזֶּה כִּי
כָבֵד מִמֶּנִּי: לֵית אֲנָא יָכִיל בִּלְחוֹדִי לְסוֹבְרָא יָת
כָּל עַמָּא הָדֵין אֲרֵי יַקִּיר מִנִּי: טו וְאִם־כָּכָה |
אַתְּ־עֹשֶׂה לִּי הָרְגֵנִי נָא הָרֹג אִם־מָצָאתִי חֵן
בְּעֵינֶיךָ וְאַל־אֶרְאֶה בְּרָעָתִי: וְאִם־כָּכָה | אַתְּ־
עֹשֶׂה לִי הָרְגֵנִי נָא הָרֹג אִם־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ
וְאַל־אֶרְאֶה בְּרָעָתִי: וְאִם כְּדֵין אַתְּ עָבֵד לִי קְטָלְנִי
כְּעַן קְטוֹל אִם אַשְׁכַּחִית רַחֲמִין קֳדָמָךְ וְלָא אֶחֱזֵי
בְּבִישְׁתִּי: פ טז וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֶסְפָה־לִּי
שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָדַעְתָּ כִּי־הֵם

יותר מדברי תורה[6], ועד כדי כך, שדווקא בנרות חנוכה מודגשת השלמות של חנוכת המנורה באופן ש"אינן בטלין לעולם".

והרי גם עניין החינוך של קטן הוא רק מדברי סופרים, כמו שכתב רבינו-הזקן בהתחלת הלכות תלמוד-תורה, ש"הקטן פטור מכל המצוות, וגם אביו אינו חייב לחנכו במצוות מן התורה, אלא מדברי סופרים", ואף-על-פי-כן יש בזה מעלה יתירה כו', וכידוע שעניין החינוך קשור עם

ג

[...] נוסף על האמור לעיל בנוגע לכללות עניין החינוך, הרי זה קשור במיוחד עם העניין ד"בהעלותך את הנרות":

בנוגע לעניין ד"בהעלותך את הנרות" כפי שהוא על דרך הדרוש[8], וכן על דרך הרמז, ועד לקבלה וחסידות - מבואר בליקוטי-תורה[9] ש"הנשמה קרויה נר כמו שכתוב[10] נר ה' נשמת

יהודי אינו יכול להסתפק בעבודתו בנוגע ל"נר הוי' נשמת אדם" שבו, אלא מצד הציווי "ואהבת לרעך כמוך", וכתורת הבעל-שם-טוב שצריך לאהוב גם יהודי שמעולם לא ראהו כו', צריך להשתדל בעניין "בהעלותך את הנרות" גם בנוגע לזולת, שגם אצלו יאיר "נר ה' נשמת אדם"

תוספת ותוקף האור, "כמשל התינוק שמחנכין אותו ללמוד... על-ידי איזו תוספת כמו איזו התקרבות או איזו מתנה כו'"[7], וזאת, למרות שזוהי רק הכנה עבור הלימוד שלאחרי זה, כמו כללות עניין החינוך שהוא רק הכנה לזמן שיהיה גדול, שאז יעשה זאת מדעת עצמו.

[ולהעיר, שרבינו הזקן מתחיל הלכות תלמוד-תורה בעניין החינוך במצוות שמדברי סופרים, ולא בתלמוד-תורה, ש"מצוות עשה מן התורה על האב ללמד את בנו הקטן תורה", אף-על-פי שלא מדובר כאן אודות הלכות חינוך, אלא אודות הלכות תלמוד-תורה - שבזה מודגשת החשיבות של דברי סופרים גם ביחס לעניינים שחיובם מן התורה, ועד שדברי תורה ודברי סופרים עניינם אחד, והיינו, שהעניינים שמדברי סופרים ישנם כבר בעניינים שמן התורה, ונמשכים מהם, כנ"ל].

אדם, וכללות נשמות ישראל נקרא מנורה, ויש בה בחינת נרות, שהם שבע מדרגות בעבודת ה', יש עובד מאהבה משוך כמים ויש מאהבה כרשפי אש... ויש על-ידי ניצחון, לנצח ולהתגבר בעבודת ה' בסור מרע ועשה טוב וכו'".

ובפרטיות יותר - שייכים כל שבעת הנרות לכל אחד מישראל, והיינו, שגם מי שמצד נשמתו עבודתו היא מאהבה, יש לו שייכות גם לשאר בני ישראל שעבודתם היא בשאר המידות, שהרי "כל ישראל ערבים זה בזה"[11].

ויתירה מזה - שהרי ידוע שבקדושה ישנו עניין ההתכללות,

- וכמו בספירת-העומר, שסופרים שבע שבועות, מ"ט ימים, בכדי לכלול את כל פרטי המידות שכלולים בכל מידה. ועל-דרך-זה מצינו בנוגע לבית-שמאי ובית-הלל, שאף שהשורש של בית-הלל הוא ממידת החסד, ולכן הנהגתן להקל,

6. ראה סנהדרין פח, ב (במשנה). ירושלמי שם פרק יא הלכה ד. עבודה-זרה לה, א (ובפירוש רש"י). ירושלמי שם פרק ב הלכה ז.
7. ליקוטי-תורה נשא כט, א. וראה גם תורה-אור וישב כט. ד.

8. כמבואר בספרי הדרשנים שנכתבו על-ידי דרשנים אמיתיים.
9. ליקוטי-תורה ריש פרשתנו.
10. משלי כ, כז.
11. שבועות לט, סוף ע"א. וש"נ.

והשורש של בית-שמאי הוא ממידת הגבורה, ולכן הנהגתן להחמיר, מכל-מקום, יש גם חומרי בית הלל וקולי בית שמאי, מצד עניין ההתכללות בקדושה[12].

ולהעיר גם מה"מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי אמר ליה גיירני על מנת שתלמדני כל התורה כשאני עומד על רגל אחת"[13], והיינו[14], ששורשו של הנוכרי היה מעולם התוהו, ששם יש רק רגל אחת, ואי אפשר שיהיו שתי רגלים בבת אחת, וכמו שכתוב[15] "וימלוך גו' וימת גו' וימלוך גו'", והיינו, שכל זמן שישנו המצב ד"וימלוך", אין נתינת מקום למלוכה של מישהו אחר. וכאשר "בא לפני הלל, גייריה, אמר לו דעלך סני כו'"[16], והיינו, שהתחיל עמו ב"רגל אחת", אבל פעל עליו שיבוא למעמד ומצב דשתי רגלים, מצד עניין ההתכללות שבקדושה -

ומצד עניין ההתכללות שבקדושה, הרי גם מי שהוא "עובד מאהבה משוך כמים", יש אצלו גם משאר המידות (וכמו שגם מי שנולד במזל מאדים, נוגה וכו', יש בו גם ההתכללות דשאר המזלות).

ד

ועל זה נאמר "דבר אל אהרון גו' בהעלותך את הנרות" - ש"אהרון כהן גדול היה מעלה הנרות, נשמות ישראל, שיהיה לבם מכוון לאין-סוף ברוך הוא ממש, שהוא בחינת מול פני המנורה יאירו בחינת שבעת הנרות, שהן שבע מדרגות שבנשמות עובדי ה' כנ"ל"; ועל-ידי-זה נעשה גילוי אור בכל הסביבה והעולם כולו, שהרי מהמנורה שבבית המקדש הייתה אורה יוצאה לכל העולם[17].

ועניין זה נעשה על-ידי פעולתו של אהרון בהדלקת הנרות בגשמיות כפשוטו, ככל פרטי הדינים שבזה, כמו שכתוב[18] "ויעש כן אהרון", "שלא שינה" - כיוון שרצון העליון הוא שלכל דבר תהיה אחיזה בגשמיות, ואדרבה: דווקא על-ידי מצווה גשמית מגיעים ולוקחים את העצם, שאינו נתפס על-ידי הבנה והשגה.

אמנם, אף שעניין "בהעלותך את הנרות", שהוא עניין ההעלאה מלמטה למעלה, נעשה על-ידי אהרון - יש צורך בנתינת כוח מלמעלה, דכיוון שהקדוש-ברוך-הוא הוא כל יכול, הנה גם בעולם, לשון העלם[19], יכולים לפעול שיאיר "נר הוי' נשמת אדם"; והמשכת והתגלות ונתינת הכוח מלמעלה נעשה על-ידי משה, "שושבינא דמלכא", שלכן נאמר "ויקחו אליך", אל משה דווקא.

ה

ועניינו בעבודת כל אחד מישראל - הוא עניין החינוך:

יהודי אינו יכול להסתפק בעבודתו בנוגע ל"נר הוי' נשמת אדם" שבו, אלא מצד הציווי "ואהבת

> אמיתית העניין ד"ואהבת לרעך כמוך" הוא - שכשם שמתעסק בעצמו לפעול על עוד יהודי, כמו כן צריך לפעול על הזולת שגם הוא יתעסק ויפעל על יהודים נוספים. וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר , שהמצווה הראשונה בתורה היא "פרו ורבו" , היינו, לעשות עוד יהודי - בגשמיות, וכל שכן ברוחניות

12. ראה תניא איגרת-הקודש סימן יג. ובכ"מ.
13. שבת לא, א.
14. ראה גם אור-התורה חנוכה שיג, א.
15. וישלח לו, לב ואילך.
16. שבת שם.
17. ירושלמי ברכות פרק ד הלכה ה. ועוד.
18. פרשתנו ח, ג ובפירוש רש"י. וראה גם תורת-מנחם חלק מט עמ' 407. וש"נ.
19. ראה ליקוטי-תורה ברכות פרק ד הלכה ה. ועוד.

דְּשִׁבְטָא דִּבְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בַּר עֵינָן: כח אֵלֶּה
מַסְעֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְצִבְאֹתָם וַיִּפָּעוּ: אֵלֶּה מַסְעֵי
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְצִבְאֹתָם וַיִּפָּעוּ: אֵלִין מַטְּלָנֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְחֵילֵיהוֹן וּנְטָלוּ: ס כט וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
לְחֹבָב בֶּן־רְעוּאֵל הַמִּדְיָנִי חֹתֵן מֹשֶׁה נֹסְעִים |
אֲנַחְנוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה אֹתוֹ אֶתֵּן
לָכֶם לְכָה אִתָּנוּ וְהֵטַבְנוּ לָךְ כִּי־יְהוָה דִּבֶּר־טוֹב
עַל־יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְחֹבָב בֶּן־רְעוּאֵל
הַמִּדְיָנִי חֹתֵן מֹשֶׁה נֹסְעִים | אֲנַחְנוּ אֶל־הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה אֹתוֹ אֶתֵּן לָכֶם לְכָה אִתָּנוּ
וְהֵטַבְנוּ לָךְ כִּי־יְהוָה דִּבֶּר־טוֹב עַל־יִשְׂרָאֵל: וַאֲמַר
מֹשֶׁה לְחוֹבָב בַּר רְעוּאֵל מִדְיָנָאָה חֲמוּהִי דְּמֹשֶׁה
נָטְלִין אֲנַחְנָא לְאַתְרָא דִּי אֲמַר יְיָ יָתֵהּ אֶתֵּן לְכוֹן
אִיתָא עִמָּנָא וְנוֹטִיב לָךְ אֲרֵי יְיָ מַלִּיל לְאִיתָאָה
טָבָא עַל יִשְׂרָאֵל: ל וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֹא אֵלֶךְ כִּי
אִם־אֶל־אַרְצִי וְאֶל־מוֹלַדְתִּי אֵלֵךְ: וַיֹּאמֶר אֵלָיו
לֹא אֵלֶךְ כִּי אִם־אֶל־אַרְצִי וְאֶל־מוֹלַדְתִּי אֵלֵךְ:
וַאֲמַר לֵהּ לָא אֵזַל אֶלָּהֵן לְאַרְעִי וּלְיַלְדוּתִי אֵזַל:
לא וַיֹּאמֶר אַל־נָא תַּעֲזֹב אֹתָנוּ כִּי | עַל־כֵּן יָדַעְתָּ
חֲנֹתֵנוּ בַּמִּדְבָּר וְהָיִיתָ לָּנוּ לְעֵינָיִם: וַיֹּאמֶר אַל־נָא
תַּעֲזַב אֹתָנוּ כִּי | עַל־כֵּן יָדַעְתָּ חֲנֹתֵנוּ בַּמִּדְבָּר
וְהָיִיתָ לָּנוּ לְעֵינָיִם: וַאֲמַר לָא כְּעַן תִּשְׁבּוֹק יָתָנָא
אֲרֵי עַל כֵּן יְדַעְתָּ כַּד חֲוַינָא שָׁרַן בְּמַדְבְּרָא וּגְבוּרַן
דְּאִתְעַבִּידַן לָנָא חֲזַיְתָא בְּעֵינָיךְ: לב וְהָיָה כִּי־תֵלֵךְ
עִמָּנוּ וְהָיָה | הַטּוֹב הַהוּא אֲשֶׁר יֵיטִיב יְהוָה
עִמָּנוּ וְהֵטַבְנוּ לָךְ: וְהָיָה כִּי־תֵלֵךְ עִמָּנוּ וְהָיָה |
הַטּוֹב הַהוּא אֲשֶׁר יֵיטִיב יְהוָה עִמָּנוּ וְהֵטַבְנוּ לָךְ:
וִיהֵי אֲרֵי תֵזֵל עִמָּנָא וִיהֵי טָבָא הַהוּא דִּי יוֹטִיב
יְיָ עִמָּנָא וְנוֹטִיב לָךְ: לג וַיִּסְעוּ מֵהַר יְהוָה דֶּרֶךְ
שְׁלֹשֶׁת יָמִים וַאֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה נֹסֵעַ לִפְנֵיהֶם
דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לָתוּר לָהֶם מְנוּחָה: וַיִּסְעוּ
מֵהַר יְהוָה דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים וַאֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה
נֹסֵעַ לִפְנֵיהֶם דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לָתוּר לָהֶם
מְנוּחָה: וּנְטָלוּ מִטּוּרָא דְּאִתְגְּלֵי עֲלוֹהִי יְקָרָא דַיְיָ
מַהֲלַךְ תְּלָתָא יוֹמִין וַאֲרוֹן קְיָמָא דַיְיָ נָטֵל
קֳדָמֵיהוֹן מַהֲלַךְ תְּלָתָא יוֹמִין לְאַתְקָנָאָה לְהוֹן
אֲתַר בֵּית מֵישְׁרֵי: לד וַעֲנַן יְהוָה עֲלֵיהֶם יוֹמָם
בְּנָסְעָם מִן־הַמַּחֲנֶה: וַעֲנַן יְהוָה עֲלֵיהֶם יוֹמָם
בְּנָסְעָם מִן־הַמַּחֲנֶה: וַעֲנַן יְקָרָא דַיְיָ עֲלֵיהוֹן
בְּיוֹמָא בְּמִטַּלְהוֹן מִן מֵשְׁרִיתָא: ס
שישי לה וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה |
יְהוָה וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ: וַיְהִי
בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה | יְהוָה וְיָפֻצוּ
אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ: וַהֲוָה בְּמִטַּל אֲרוֹנָא
וַאֲמַר מֹשֶׁה אִתְגְּלֵי יְיָ וְיִתְבַּדְּרוּן סַנְאָיךָ וְיַעֲרְקוּן
בַּעֲלֵי דְבָבָךְ מִן קֳדָמָךְ: לו וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה
יְהוָה רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל: וּבְנֻחָה יֹאמַר שׁוּבָה
יְהוָה רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל: וּבְמִשְׁרוֹהִי אֲמַר תּוּב
יְיָ שְׁרֵי בִּיקָרָךְ בְּגוֹ רִבְבָת אַלְפָיָא
דְּיִשְׂרָאֵל: פ א וַיְהִי הָעָם כְּמִתְאֹנְנִים רַע בְּאָזְנֵי
יְהוָה וַיִּשְׁמַע יְהוָה וַיִּחַר אַפּוֹ וַתִּבְעַר־בָּם אֵשׁ
יְהוָה וַתֹּאכַל בִּקְצֵה הַמַּחֲנֶה: וַיִּזְעַק הָעָם
אֶל־מֹשֶׁה וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וַתִּשְׁקַע
הָאֵשׁ: וַיִּצְעַק הָעָם אֶל־מֹשֶׁה וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה
אֶל־יְהוָה וַתִּשְׁקַע הָאֵשׁ: וּצְוַח עַמָּא עַל מֹשֶׁה
וְצַלִּי מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ וְאִשְׁתַּקְּעַת אֶשְׁתָּא: ג וַיִּקְרָא
שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא תַּבְעֵרָה כִּי־בָעֲרָה בָם אֵשׁ
יְהוָה: וַיִּקְרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא תַּבְעֵרָה כִּי־
בָעֲרָה בָם אֵשׁ יְהוָה: וּקְרָא שְׁמָא דְּאַתְרָא הַהוּא
דִּלְקָתָא אֲרֵי דְלֵקַת בְּהוֹן אֶשְׁתָּא מִן קֳדָם יְיָ:
ד וְהָאסַפְסֻף אֲשֶׁר בְּקִרְבּוֹ הִתְאַוּוּ תַּאֲוָה וַיָּשֻׁבוּ
וַיִּבְכּוּ גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ מִי יַאֲכִלֵנוּ בָּשָׂר:
וְהָאסַפְסֻף אֲשֶׁר בְּקִרְבּוֹ הִתְאַוּוּ תַּאֲוָה וַיָּשֻׁבוּ וַיִּבְכּוּ

> אמיתית העניין ד"ואהבת לרעך כמוך" הוא - שכשם שמתעסק בעצמו לפעול על עוד יהודי, כמו כן צריך לפעול על הזולת שגם הוא יתעסק ויפעל על יהודים נוספים. וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר , שהמצווה הראשונה בתורה היא "פרו ורבו" , היינו, לעשות עוד יהודי - בגשמיות, וכל שכן ברוחניות

עֲלָוָתְכוֹן וְעַל נִכְסַת קוּדְשֵׁיכוֹן וּיהַוְיָן לְכוֹן
לְדוּכְרָנָא קֳדָם אֱלָהָכוֹן אֲנָא יְיָ אֱלָהָכוֹן: פ
חמישי יא וַיְהִי בַשָּׁנָה הַשֵּׁנִית בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי
בְּעֶשְׂרִים בַּחֹדֶשׁ נַעֲלָה הֶעָנָן מֵעַל מִשְׁכַּן
הָעֵדֻת: וַיְהִי בַשָּׁנָה הַשֵּׁנִית בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּעֶשְׂרִים
בַּחֹדֶשׁ נַעֲלָה הֶעָנָן מֵעַל מִשְׁכַּן הָעֵדֻת: וַהֲוָה
בְּשַׁתָּא תְּנִינְתָּא בְּיַרְחָא תְּנִינָא בְּעַשְׂרִין לְיַרְחָא
אִסְתַּלַּק עֲנָנָא מֵעִלְּוֵי מַשְׁכְּנָא דְּסַהֲדוּתָא: יב וַיִּסְעוּ
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמַסְעֵיהֶם מִמִּדְבַּר סִינָי וַיִּשְׁכֹּן
הֶעָנָן בְּמִדְבַּר פָּארָן: וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
לְמַסְעֵיהֶם מִמִּדְבַּר סִינָי וַיִּשְׁכֹּן הֶעָנָן בְּמִדְבַּר
פָּארָן: וּנְטָלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַטְלָנֵיהוֹן מִמַּדְבְּרָא
דְּסִינָי וּשְׁרָא עֲנָנָא בְּמַדְבְּרָא דְּפָארָן: יג וַיִּסְעוּ
בָּרִאשֹׁנָה עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה: וַיִּסְעוּ
בָּרִאשֹׁנָה עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה: וּנְטָלוּ
בְּקַדְמֵיתָא עַל מֵימְרָא דַיְיָ בִּידָא דְמֹשֶׁה: יד וַיִּסַּע
דֶּגֶל מַחֲנֵה בְנֵי־יְהוּדָה בָּרִאשֹׁנָה לְצִבְאֹתָם
וְעַל־צְבָאוֹ נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב: וַיִּסַּע דֶּגֶל מַחֲנֵה
בְנֵי־יְהוּדָה בָּרִאשֹׁנָה לְצִבְאֹתָם וְעַל־צְבָאוֹ נַחְשׁוֹן
בֶּן־עַמִּינָדָב: וּנְטַל טֵקַס מַשְׁרִית בְּנֵי יְהוּדָה
בְּקַדְמֵיתָא לְחֵילֵיהוֹן וְעַל חֵילֵהּ נַחְשׁוֹן בַּר
עַמִּינָדָב: טו וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְּנֵי יִשָּׂשכָר נְתַנְאֵל
בֶּן־צוּעָר: וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְּנֵי יִשָּׂשכָר נְתַנְאֵל
בֶּן־צוּעָר: וְעַל חֵילָא דְּשִׁבְטָא דִּבְנֵי יִשָּׂשכָר נְתַנְאֵל
בַּר צוּעָר: טז וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְּנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב
בֶּן־חֵלֹן: וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְּנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן:
וְעַל חֵילָא דְּשִׁבְטָא דִּבְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב בַּר חֵלוֹן:
יז וְהוֹרַד הַמִּשְׁכָּן וְנָסְעוּ בְנֵי־גֵרְשׁוֹן וּבְנֵי מְרָרִי
נֹשְׂאֵי הַמִּשְׁכָּן: וְהוֹרַד הַמִּשְׁכָּן וְנָסְעוּ בְנֵי־גֵרְשׁוֹן
וּבְנֵי מְרָרִי נֹשְׂאֵי הַמִּשְׁכָּן: וּמִתְפְּרַק מַשְׁכְּנָא
וְנָטְלִין בְּנֵי גֵרְשׁוֹן וּבְנֵי מְרָרִי נָטְלֵי מַשְׁכְּנָא:
יח וְנָסַע דֶּגֶל מַחֲנֵה רְאוּבֵן לְצִבְאֹתָם וְעַל־צְבָאוֹ
אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדֵיאוּר: וְנָסַע דֶּגֶל מַחֲנֵה רְאוּבֵן
לְצִבְאֹתָם וְעַל־צְבָאוֹ אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדֵיאוּר: וּנְטַל
טֵקַס מַשְׁרִית רְאוּבֵן לְחֵילֵיהוֹן וְעַל חֵילֵהּ אֱלִיצוּר
בַּר שְׁדֵיאוּר: יט וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְּנֵי שִׁמְעוֹן
שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־צוּרִישַׁדָּי: וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְּנֵי
שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־צוּרִישַׁדָּי: וְעַל חֵילָא דְּשִׁבְטָא
דִּבְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בַּר צוּרִישַׁדָּי: כ וְעַל־צְבָא
מַטֵּה בְנֵי־גָד אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל: וְעַל־צְבָא מַטֵּה
בְנֵי־גָד אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל: וְעַל חֵילָא דְּשִׁבְטָא
דִּבְנֵי גָד אֶלְיָסָף בַּר דְּעוּאֵל: כא וְנָסְעוּ הַקְּהָתִים
נֹשְׂאֵי הַמִּקְדָּשׁ וְהֵקִימוּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן עַד־בֹּאָם:
וְנָסְעוּ הַקְּהָתִים נֹשְׂאֵי הַמִّקְדָּשׁ וְהֵקִימוּ אֶת־
הַמִּשְׁכָּן עַד־בֹּאָם: וְנָטְלִין בְּנֵי קְהָת נָטְלֵי מַקְדְּשָׁא
וּמְקִימִין יָת מַשְׁכְּנָא עַד מֵיתֵיהוֹן: כב וְנָסַע דֶּגֶל
מַחֲנֵה בְנֵי־אֶפְרַיִם לְצִבְאֹתָם וְעַל־צְבָאוֹ
אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד: וְנָסַע דֶּגֶל מַחֲנֵה בְנֵי־
אֶפְרַיִם לְצִבְאֹתָם וְעַל־צְבָאוֹ אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד:
וּנְטַל טֵקַס מַשְׁרִית בְּנֵי אֶפְרַיִם לְחֵילֵיהוֹן וְעַל
חֵילֵהּ אֱלִישָׁמָע בַּר עַמִּיהוּד: כג וְעַל־צְבָא מַטֵּה
בְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהצוּר: וְעַל־צְבָא מַטֵּה
בְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהצוּר: וְעַל חֵילָא
דְּשִׁבְטָא דִּבְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בַּר פְּדָהצוּר:
כד וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְנֵי בִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעוֹנִי:
וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְנֵי בִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעוֹנִי: וְעַל
חֵילָא דְּשִׁבְטָא דִּבְנֵי בִנְיָמִן אֲבִידָן בַּר גִּדְעוֹנִי:
כה וְנָסַע דֶּגֶל מַחֲנֵה בְנֵי־דָן מְאַסֵּף לְכָל־הַמַּחֲנֹת
לְצִבְאֹתָם וְעַל־צְבָאוֹ אֲחִיעֶזֶר בֶּן־עַמִּישַׁדָּי: וְנָסַע
דֶּגֶל מַחֲנֵה בְנֵי־דָן מְאַסֵּף לְכָל־הַמַּחֲנֹת לְצִבְאֹתָם
וְעַל־צְבָאוֹ אֲחִיעֶזֶר בֶּן־עַמִּישַׁדָּי: וְנָטַל טֵקַס
מַשְׁרִית בְּנֵי דָן מַכְנִישׁ לְכָל מַשְׁרְיָתָא לְחֵילֵיהוֹן
וְעַל חֵילֵהּ אֲחִיעֶזֶר בַּר עַמִּישַׁדָּי: כו וְעַל־צְבָא
מַטֵּה בְנֵי אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן־עָכְרָן: וְעַל־צְבָא
מַטֵּה בְנֵי אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן־עָכְרָן: וְעַל חֵילָא
דְּשִׁבְטָא דִּבְנֵי אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בַּר עָכְרָן: כז וְעַל־
צְבָא מַטֵּה בְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן־עֵינָן: וְעַל־
צְבָא מַטֵּה בְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן־עֵינָן: וְעַל חֵילָא

לרעך כמוך"[20], וכתורת הבעל-שם-טוב[21] שצריך לאהוב גם יהודי שמעולם לא ראהו כו', צריך להשתדל בעניין "בהעלותך את הנרות" גם בנוגע לזולת, שגם אצלו יאיר "נר ה' נשמת אדם" (לאחרי שמבטל את השפעת ה"אל זר" שבקרבו[22]), ולעשות זאת "עד שתהא שלהבת עולה מאליה"[23], והיינו, שלא להסתפק בכך שהניח תפילין עם יהודי, ולחשוב שלאחרי זה יכול כבר לילך לטייל... אלא צריך להוסיף ולפעול עליו, עד שיבוא למעמד ומצב של שלימות בכל רמ"ח אברים ושס"ה גידים, על ידי השלימות בקיום רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה[24].

ואמיתית העניין ד"ואהבת לרעך כמוך" הוא - שכשם שמתעסק בעצמו לפעול על עוד יהודי, כמו כן צריך לפעול על הזולת שגם הוא יתעסק ויפעל על יהודים נוספים.

וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר[25], שהמצווה הראשונה בתורה היא "פרו ורבו"[26], היינו, לעשות עוד יהודי - בגשמיות, וכל שכן ברוחניות, כמובן מדברי המשנה[27] "אבידת אביו ואבידת רבו, של רבו קודמת, שאביו הביאו לעולם הזה, ורבו שלמדו חכמה מביאו לחיי העולם הבא".

1

[...] סיכום כל האמור לעיל - גודל מעלת החינוך, לעשות עוד יהודי כו'.

ואשרי חלקם של המתעסקים בעניין החינוך - שמחנכים בעצמם את הילדים, וכן אלו שאינם יכולים לעשות זאת בעצמם, ולכן עושים זאת על ידי ההשתתפות בממונם וכו'.

ועל ידי זה מאירים את "נר ה' נשמת אדם", ועד שגם גויים רואים זאת, שהרי המנורה "עדות[28] היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל"[29].

(משיחת שבת פרשת בהעלותך ה'תשכ"ח. תורת-מנחם חלק נג עמ' 111 ואילך. הנחת השומעים, בלתי מוגה)

20. קדושים יט. יח.
21. ראה כתר-שם-טוב בהוספות סימן קלג. וש"נ (נעתק ב"היום-יום" טו כסלו. וראה גם שם ג אדר א).
22. ראה שבת קה, ב.
23. פירוש רש"י ריש פרשתנו.
24. ראה ליקוטי-תורה שלח לז, ד. ובכ"מ.
25. ספר-השיחות תרצ"א עמ' 262. תש"א עמ' 46.
26. בראשית א, כח.
27. בבא-מציעא לג, א.
28. שבת כב, ב. וש"נ.
29. חסר הסיום (המו"ל).

סיכום

פרשת בהעלותך קשורה לעניין החינוך:

א) חנוכת המנורה: הקדוש-ברוך-הוא ניחם את אהרון על שנבצר ממנו להשתתף בחנוכת המשכן, בכך שהוא מדליק את המנורה. מכך מובן, שהדלקת המנורה על-ידי אהרון היא עניין של חינוך – חנוכת המנורה.

במדרש נאמר ש"נרות המנורה אינן בטלים לעולם", הרמב"ן מבאר שהכוונה לנרות חנוכה. נמצא, שבנרות חנוכה, שהינם ממצוות חכמים, ישנה מעלה מיוחדת שאינה מצויה אף בנרות המנורה.

כך גם בעניין החינוך – חובת חינוך הקטן, המוטלת על האב, אינה מן התורה אלא ממצוות חכמים, אך בחינוך זה ישנה מעלה והוספה מיוחדת, כמבואר בחסידות: "התינוק מחנכין אותו ללמוד... על-ידי איזו תוספת, כמו איזו התקרבות או איזו מתנה".

ב) הדלקת נרות המנורה: מבואר בספרי דרוש וחסידות שהתוכן הפנימי של הדלקת נרות המנורה הוא העלאת הנשמה הקרויה נר, "נר ה' נשמת אדם". העלאת הנשמות נעשית על ידי הדלקת אהרון את נרות המנורה בגשמיות.

תוכן עניין זה בעבודת ה' הוא עניין החינוך: לא להסתפק בהעלאת הנשמה שלו בלבד, אלא לעסוק גם בהעלאת "נרות" – נשמות – נוספים. "ואהבת לרעך כמוך" – כשם שמתעסק בהעלאת נשמתו שלו, כך עליו לעסוק בהעלאת נשמת "רעך".

למהר את העלאת הנרות בבית-המקדש

גילוי ה'יחידה' הפרטית, ניצוץ משיח

ידוע שבכל אחד ואחד מישראל יש ניצוץ מנשמת משיח, כמרומז בפסוק "דרך כוכב מיעקב", שקאי על דוד מלכא משיחא, וקאי גם על כל אחד ואחד מישראל, כיוון שבכל אחד ואחד מישראל יש ניצוץ מנשמת משיח - בחינת היחידה, שהיא ניצוץ מבחינת היחידה הכללית, נשמתו של משיח צדקנו.

ולכן, על-ידי גילוי בחינת היחידה שבכל אחד ואחד מישראל מזרזים וממהרים ופועלים הגילוי דבחינת יחידה הכללית בביאת משיח צדקנו, שאז יהיה הגילוי ד"תורה חדשה מאתי תצא", פנימיות התורה, בחינת היחידה שבתורה, ועל-ידי זה גם "השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה", גילוי בחינת היחידה בכל העולם כולו, "יחידו של עולם".

[...] ויש להוסיף, שעניין זה מרומז גם בהתחלת פרשת בהעלותך שקורין במנחת שבת זו:

"בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות גו' וזה מעשה המנורה מקשה זהב עד ירכה עד פרחה מקשה היא" - שאף שבני-ישראל נחלקים (בכללות) לז' סוגים, ז' מדרגות בעבודת ה', שבעת קני המנורה - מכל מקום, מתאחדים כולם בהארתם "אל מול פני המנורה", ובהיותם "מקשה זהב" ("מנורת זהב כולה"), וכאמור, ההתאחדות האמיתית דכל בני-ישראל היא מצד עצם הנשמה, בחינת היחידה.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת נשא, י"ב בסיוון ה'תנש"א.
התוועדויות תנש"א, כרך ג, עמ' 317-316)

"בהעלותך את הנרות" - כהרף עין!

דורנו זה הוא דור האחרון של הגלות שיזכה להיות דור הראשון של הגאולה. וכמובן מההכרזה הידועה דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו - לפני עשרות שנים - "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה", מכיוון שכבר עומדים בסיומה של העבודה, ולא נשאר אלא "לצחצח את הכפתורים", ובימינו אלו - הצחצוח האחרון של הכפתור האחרון!

ומזה מובן, שבימינו אלו, כל פעולה ופעולה בענייני התורה ומצוות, ועל-אחת-כמה-וכמה הפעולה ד"בהעלותך את הנרות" על-ידי הפצת נר מצווה ותורה אור, התורה והיהדות שתוכנה חנוכת המשכן באופן ד"שלך גדול משלהם" - מודגש בה ביותר וביותר העניין דחנוכת (חינוך והכנה) בניין בית-המקדש השלישי...

ויהי-רצון שעל-ידי העבודה ד"בהעלותך את הנרות" נזכה בקרוב ממש לקיום הייעוד בהפטרה דפרשת בהעלותך: "ראיתי והנה מנורת זהב כולה גו' ויאמר אלי זה דבר ה' אל זרובבל גו'"...

ואז גם רואים הדלקת המנורה על-ידי אהרון - "בהעלותך את הנרות" כפשוטו (של מקרא) - בבית-המקדש השלישי, יראה כהן בציון (ש"הוא יכוננה עליון"), אהרן הכהן עולה ועומד על שלוש מעלות, בבית-המקדש השלישי, בגאולה השלישית.

וכל זה - במהרה בימינו ממש, "לא עיכבן המקום כהרף עין", מכיוון שגם העבודה ד"בהעלותך את הנרות" תהיה ללא כל עיכוב, אפילו כ"הרף עין" - יהיה ותחזינה עינינו.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת בהעלותך, י"ט בסיוון ה'תשמ"ח.
התוועדויות תשמ"ח, כרך ג, עמ' 498-493)

וְנָסָעוּ: וְיֵשׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה הֶעָנָן מֵעֶרֶב עַד־בֹּקֶר
וְנַעֲלָה הֶעָנָן בַּבֹּקֶר וְנָסָעוּ ׃ אוֹ יוֹמָם וָלַיְלָה וְנַעֲלָה
הֶעָנָן וְנָסָעוּ: וְאִית דִּי הֲוָה עֲנָנָא מְרַמְשָׁא עַד
צַפְרָא וּמִסְתַּלֵּק עֲנָנָא בְּצַפְרָא וְנָטְלִין אוֹ יֹמָם
וְלֵילֵי וּמִסְתַּלֵּק עֲנָנָא וְנָטְלִין: כב אוֹ־יֹמַיִם אוֹ־
חֹדֶשׁ אוֹ־יָמִים בְּהַאֲרִיךְ הֶעָנָן עַל־הַמִּשְׁכָּן לִשְׁכֹּן
עָלָיו יַחֲנוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִסָּעוּ וּבְהֵעָלֹתוֹ
יִסָּעוּ: אוֹ־יֹמַיִם אוֹ־חֹדֶשׁ אוֹ־יָמִים בְּהַאֲרִיךְ הֶעָנָן
עַל־הַמִּשְׁכָּן לִשְׁכֹּן עָלָיו יַחֲנוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִסָּעוּ
וּבְהֵעָלֹתוֹ יִסָּעוּ: אוֹ תְּרֵין יוֹמִין אוֹ יַרְחָא אוֹ עִדָּן
בְּעִדָּן בְּאוֹרְכוּת עֲנָנָא עַל מַשְׁכְּנָא לְמִשְׁרֵי עֲלוֹהִי
שָׁרָן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָא נָטְלִין וּבְאִסְתַּלְקוּתֵהּ נָטְלִין:
כג עַל־פִּי יְהוָה יַחֲנוּ וְעַל־פִּי יְהוָה יִסָּעוּ אֶת־
מִשְׁמֶרֶת יְהוָה שָׁמָרוּ עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה:
עַל־פִּי יְהוָה יַחֲנוּ וְעַל־פִּי יְהוָה יִסָּעוּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת
יְהוָה שָׁמָרוּ עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה: עַל מֵימְרָא
דַּיְיָ שָׁרָן וְעַל מֵימְרָא דַּיְיָ נָטְלִין יָת מַטְּרַת מֵימְרָא
דַּיְיָ נָטְרִין עַל מֵימְרָא דַּיְיָ בִּידָא דְמֹשֶׁה: פ
א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר:
ב עֲשֵׂה לְךָ שְׁתֵּי חֲצֹצְרֹת כֶּסֶף מִקְשָׁה תַּעֲשֶׂה
אֹתָם וְהָיוּ לְךָ לְמִקְרָא הָעֵדָה וּלְמַסַּע אֶת־
הַמַּחֲנוֹת: עֲשֵׂה לְךָ שְׁתֵּי חֲצֹצְרֹת כֶּסֶף מִקְשָׁה
תַּעֲשֶׂה אֹתָם וְהָיוּ לְךָ לְמִקְרָא הָעֵדָה וּלְמַסַּע
אֶת־הַמַּחֲנוֹת: עִבֵד לָךְ תַּרְתֵּין חֲצוֹצְרָן דִּכְסַף נְגִיד
תַּעְבֵּד יָתְהֵן וִיהֲוֻן לָךְ לְעַרְעָא כְּנִשְׁתָּא וּלְאַטָּלָא
יָת מַשְׁרְיָתָא: ג וְתָקְעוּ בָּהֶן וְנוֹעֲדוּ אֵלֶיךָ כָּל־
הָעֵדָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וְתָקְעוּ בָּהֶן וְנוֹעֲדוּ
אֵלֶיךָ כָּל־הָעֵדָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וְיִתְקְעוּן
בְּהֵן וְיִזְדַּמְּנוּן לְוָתָךְ כָּל כְּנִשְׁתָּא לִתְרַע מַשְׁכַּן
זִמְנָא: ד וְאִם־בְּאַחַת יִתְקָעוּ וְנוֹעֲדוּ אֵלֶיךָ
הַנְּשִׂיאִים רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל: וְאִם־בְּאַחַת
יִתְקָעוּ וְנוֹעֲדוּ אֵלֶיךָ הַנְּשִׂיאִים רָאשֵׁי אַלְפֵי
יִשְׂרָאֵל: וְאִם בַּחֲדָא יִתְקְעוּן וְיִזְדַּמְּנוּן לְוָתָךְ
רַבְרְבַיָּא רֵישֵׁי אַלְפֵיָּא דְיִשְׂרָאֵל: ה וּתְקַעְתֶּם
תְּרוּעָה וְנָסְעוּ הַמַּחֲנוֹת הַחֹנִים קֵדְמָה:
וּתְקַעְתֶּם תְּרוּעָה וְנָסְעוּ הַמַּחֲנוֹת הַחֹנִים קֵדְמָה:
וְתִתְקְעוּן יַבֶּבְתָּא וְיִטְלוּן מַשְׁרְיָתָא דִּשְׁרָן קְדוּמָא:
ו וּתְקַעְתֶּם תְּרוּעָה שֵׁנִית וְנָסְעוּ הַמַּחֲנוֹת הַחֹנִים
תֵּימָנָה תְּרוּעָה יִתְקְעוּ לְמַסְעֵיהֶם: וּתְקַעְתֶּם
תְּרוּעָה שֵׁנִית וְנָסְעוּ הַמַּחֲנוֹת הַחֹנִים תֵּימָנָה
תְּרוּעָה יִתְקְעוּ לְמַסְעֵיהֶם: וְתִתְקְעוּן יַבֶּבְתָּא
תִּנְיָנוּת וְיִטְלוּן מַשְׁרְיָתָא דִּשְׁרָן דָּרוֹמָא יַבֶּבְא
יִתְקְעוּן לְמַטְלָנֵיהוֹן: ז וּבְהַקְהֵיל אֶת־הַקָּהָל
תִּתְקָעוּ וְלֹא תָרִיעוּ: וּבְהַקְהֵיל אֶת־הַקָּהָל תִּתְקְעוּ
וְלָא תָרִיעוּ: וּבְמִכְנַשׁ יָת קְהָלָא תִּתְקְעוּן וְלָא
תְּיַבְּבוּן: ח וּבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים יִתְקְעוּ בַּחֲצֹצְרוֹת
וְהָיוּ לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם: וּבְנֵי אַהֲרֹן
הַכֹּהֲנִים יִתְקְעוּ בַּחֲצֹצְרוֹת וְהָיוּ לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם
לְדָרֹתֵיכֶם: וּבְנֵי אַהֲרֹן כָּהֲנַיָּא יִתְקְעוּן בַּחֲצוֹצְרָתָא
וִיהֲוֻן לְכוֹן לְקָיֵם עָלָם לְדָרֵיכוֹן: ט וְכִי־תָבֹאוּ
מִלְחָמָה בְּאַרְצְכֶם עַל־הַצַּר הַצֹּרֵר אֶתְכֶם
וַהֲרֵעֹתֶם בַּחֲצֹצְרֹת וְנִזְכַּרְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְנוֹשַׁעְתֶּם
מֵאֹיְבֵיכֶם: וְכִי־תָבֹאוּ מִלְחָמָה בְּאַרְצְכֶם עַל־הַצַּר הַצֹּרֵר אֶתְכֶם וַהֲרֵעֹתֶם
בַּחֲצֹצְרֹת וְנִזְכַּרְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְנוֹשַׁעְתֶּם
מֵאֹיְבֵיכֶם: וַאֲרֵי תֵּעָלוּן לְאַגָּחָא קְרָבָא בְּאַרְעֲכוֹן
עַל מְעִיקֵי דִּמְעִיקִין לְכוֹן וּתְתַיְּבוּן בַּחֲצוֹצְרָתָא
וְיֵיעוּל דּוּכְרָנֵיכוֹן לְטָבָא קֳדָם יְיָ אֱלָהְכוֹן
וְתִתְפְּרְקוּן מִסַּנְאֵיכוֹן: י וּבְיוֹם שִׂמְחַתְכֶם
וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁכֶם וּתְקַעְתֶּם
בַּחֲצֹצְרֹת עַל עֹלֹתֵיכֶם וְעַל זִבְחֵי שַׁלְמֵיכֶם וְהָיוּ
לָכֶם לְזִכָּרוֹן לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:
וּבְיוֹם שִׂמְחַתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁכֶם
וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרֹת עַל עֹלֹתֵיכֶם וְעַל זִבְחֵי
שַׁלְמֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְזִכָּרוֹן לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וּבְיוֹם חֶדְוַתְכוֹן וּבְמוֹעֲדֵיכוֹן
וּבְרֵישֵׁי יַרְחֵיכוֹן וְתִתְקְעוּן בַּחֲצוֹצְרָתָא עַל

רְחִיקָא לְכוֹן אוֹ לְדָרֵיכוֹן וְיַעְבֵּד פִּסְחָא קֳדָם יְיָ׃
יא בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם בֵּין הָעַרְבַּיִם
יַעֲשׂוּ אֹתוֹ עַל־מַצּוֹת וּמְרֹרִים יֹאכְלֻהוּ׃ בַּחֹדֶשׁ
הַשֵּׁנִי בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם בֵּין הָעַרְבַּיִם יַעֲשׂוּ אֹתוֹ
עַל־מַצּוֹת וּמְרֹרִים יֹאכְלֻהוּ׃ בְּיִרְחָא תְּנִינָא
בְּאַרְבְּעַת עַשְׂרָא יוֹמָא בֵּין שִׁמְשַׁיָּא יַעְבְּדוּן יָתֵהּ
עַל פַּטִּיר וּמְרָרִין יֵיכְלֻנֵּהּ׃ יב לָא־יַשְׁאִירוּ מִמֶּנּוּ
עַד־בֹּקֶר וְעֶצֶם לֹא יִשְׁבְּרוּ־בוֹ כְּכָל־חֻקַּת הַפֶּסַח
יַעֲשׂוּ אֹתוֹ׃ לָא־יַשְׁאִירוּ מִנֵּהּ עַד־בֹּקֶר וְעֶצֶם לָא
יִשְׁבְּרוּ־בֵהּ כְּכָל־חֻקַּת הַפֶּסַח יַעֲשׂוּ אֹתוֹ׃ לָא
יַשְׁאֲרוּן מִנֵּהּ עַד צַפְרָא וְגַרְמָא לָא יִתְבְּרוּן בֵּהּ
כְּכָל גְּזֵרַת פִּסְחָא יַעְבְּדוּן יָתֵהּ׃ יג וְהָאִישׁ אֲשֶׁר־
הוּא טָהוֹר וּבְדֶרֶךְ לֹא־הָיָה וְחָדַל לַעֲשׂוֹת
הַפֶּסַח וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ כִּי | קָרְבַּן
יְהוָה לֹא הִקְרִיב בְּמֹעֲדוֹ חֶטְאוֹ יִשָּׂא הָאִישׁ
הַהוּא׃ וְהָאִישׁ אֲשֶׁר־הוּא טָהוֹר וּבְדֶרֶךְ לֹא־הָיָה
וְחָדַל לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא
מֵעַמֶּיהָ כִּי | קָרְבַּן יְהוָה לֹא הִקְרִיב בְּמֹעֲדוֹ חֶטְאוֹ
יִשָּׂא הָאִישׁ הַהוּא׃ וְגַבְרָא דְּהוּא דְכֵי וּבְאֹרַח לָא
הֲוָה וְיִתְמְנַע לְמֶעְבַּד פִּסְחָא וְיִשְׁתֵּצֵי אֲנָשָׁא הַהִיא
מֵעַמַּהּ אֲרֵי קָרְבָּנָא דַיְיָ לָא קָרִיב בְּזִמְנֵהּ חוֹבֵהּ
יְקַבֵּל גַּבְרָא הַהוּא׃ יד וְכִי־יָגוּר אִתְּכֶם גֵּר וְעָשָׂה
פֶסַח לַיהוָה כְּחֻקַּת הַפֶּסַח וּכְמִשְׁפָּטוֹ כֵּן יַעֲשֶׂה
חֻקָּה אַחַת יִהְיֶה לָכֶם וְלַגֵּר וּלְאֶזְרַח הָאָרֶץ׃
וְכִי־יָגוּר אִתְּכֶם גֵּר וְעָשָׂה פֶּסַח לַיהוָה כְּחֻקַּת
הַפֶּסַח וּכְמִשְׁפָּטוֹ כֵּן יַעֲשֶׂה חֻקָּה אַחַת יִהְיֶה לָכֶם
וְלַגֵּר וּלְאֶזְרַח הָאָרֶץ׃ וַאֲרֵי יִתְגַּיַּר עִמְּכוֹן גִּיּוֹרָא
וְיַעְבֵּד פִּסְחָא קֳדָם יְיָ כִּגְזֵרַת פִּסְחָא וְכִדְתָנֵי לֵהּ
כֵּן יַעְבֵּד קְיָמָא חַד יְהֵי לְכוֹן וּלְגִיּוֹרָא וּלְצִיבָּא
דְאַרְעָא׃ ס
רביעי טו וּבְיוֹם הָקִים אֶת־הַמִּשְׁכָּן כִּסָּה הֶעָנָן
אֶת־הַמִּשְׁכָּן לְאֹהֶל הָעֵדֻת וּבָעֶרֶב יִהְיֶה עַל־
הַמִּשְׁכָּן כְּמַרְאֵה־אֵשׁ עַד־בֹּקֶר׃ וּבְיוֹם הָקִים
אֶת־הַמִּשְׁכָּן כִּסָּה הֶעָנָן אֶת־הַמִּשְׁכָּן לְאֹהֶל הָעֵדֻת
וּבָעֶרֶב יִהְיֶה עַל־הַמִּשְׁכָּן כְּמַרְאֵה־אֵשׁ עַד־בֹּקֶר׃
וּבְיוֹמָא דְּאִתְקַם יָת מַשְׁכְּנָא חֲפָא עֲנָנָא יָת
מַשְׁכְּנָא לְמַשְׁכְּנָא דְסַהֲדוּתָא וּבְרַמְשָׁא הֲוָה עַל
מַשְׁכְּנָא כְּחֵזוּ אֶשָׁתָא עַד צַפְרָא׃ טז כֵּן יִהְיֶה
תָמִיד הֶעָנָן יְכַסֶּנּוּ וּמַרְאֵה־אֵשׁ לָיְלָה׃ כֵּן יְהֵיה
תָּמִיד הֶעָנָן יְכַסֶּנּוּ וּמַרְאֵה־אֵשׁ לֵילָה׃ כֵּן הֲוָה
תְּדִירָא עֲנָנָא חָפֵי לֵהּ וְחֵזוּ אֶשָׁתָא בְּלֵילְיָא׃
יז וּלְפִי הֵעָלוֹת הֶעָנָן מֵעַל הָאֹהֶל וְאַחֲרֵי כֵן
יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבִמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכָּן־שָׁם הֶעָנָן
שָׁם יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּלְפֵי הֵעָלוֹת הֶעָנָן מֵעַל
הָאֹהֶל וְאַחֲרֵי כֵן יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבִמְקוֹם אֲשֶׁר
יִשְׁכָּן־שָׁם הֶעָנָן שָׁם יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּלְפוּם
אִסְתַּלָּקוּת עֲנָנָא מֵעִלְּוֵי מַשְׁכְּנָא וּבָתַר כֵּן נָטְלִין
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְאַתְרָא דְּשָׁרֵי תַּמָּן עֲנָנָא תַּמָּן שָׁרָן
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ יח עַל־פִּי יְהוָה יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְעַל־פִּי יְהוָה יַחֲנוּ כָּל־יְמֵי אֲשֶׁר יִשְׁכֹּן הֶעָנָן
עַל־הַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ׃ עַל־פֵּי יְהוֹה יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְעַל־פֵּי יְהוֹה יַחֲנוּ כָּל־יְמֵי אֲשֶׁר יִשְׁכֹּן הֶעָנָן
עַל־הַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ׃ עַל מֵימְרָא דַיְיָ נָטְלִין בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְעַל מֵימְרָא דַיְיָ שָׁרָן כָּל יוֹמֵי דִּי שָׁרֵי
עֲנָנָא עַל מַשְׁכְּנָא שָׁרָן׃ יט וּבְהַאֲרֵיךְ הֶעָנָן עַל־
הַמִּשְׁכָּן יָמִים רַבִּים וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־
מִשְׁמֶרֶת יְהוָה וְלֹא יִסָּעוּ׃ וּבְהַאֲרֵיךְ הֶעָנָן עַל־
הַמִּשְׁכָּן יָמִים רַבִּים וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־
מִשְׁמֶרֶת יְהוֹה וְלֹא יִסָּעוּ׃ וּבְאוֹרְכוּת עֲנָנָא עַל
מַשְׁכְּנָא יוֹמִין סַגִּיאִין וְיִטְּרוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת
מַטְּרַת מֵימְרָא דַיְיָ וְלָא נָטְלִין׃ כ וְיֵשׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה
הֶעָנָן יָמִים מִסְפָּר עַל־הַמִּשְׁכָּן עַל־פֵּי יְהוָה יַחֲנוּ
וְעַל־פֵּי יְהוָה יִסָּעוּ׃ וְיֵשׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה הֶעָנָן יָמִים
מִסְפָּר עַל־הַמִּשְׁכָּן עַל־פֵּי יְהוָה יַחֲנוּ וְעַל־פֵּי יְהוָה
יִסָּעוּ׃ וְאִית דִּי הֲוָה עֲנָנָא יוֹמֵי דְמִנְיַן עַל מַשְׁכְּנָא
עַל מֵימְרָא דַיְיָ שָׁרָן וְעַל מֵימְרָא דַיְיָ נָטְלִין׃
כא וְיֵשׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה הֶעָנָן מֵעֶרֶב עַד־בֹּקֶר וְנֶעֱלָה
הֶעָנָן בַּבֹּקֶר וְנָסָעוּ אוֹ יוֹמָם וָלַיְלָה וְנֶעֱלָה הֶעָנָן

ניצוצי רבי

מאת הרב **מרדכי־מנשה לאופר**

שלילת גיוס נשים לצה"ל

לתרום את חלקה לטובת עם ישראל כולו קיימות מספר דרכים, אך לא לעשות זאת בניגוד לרצון התורה ששוללת גיוס נשים לצבא • שלל התייחסויות של הרבי לנושא

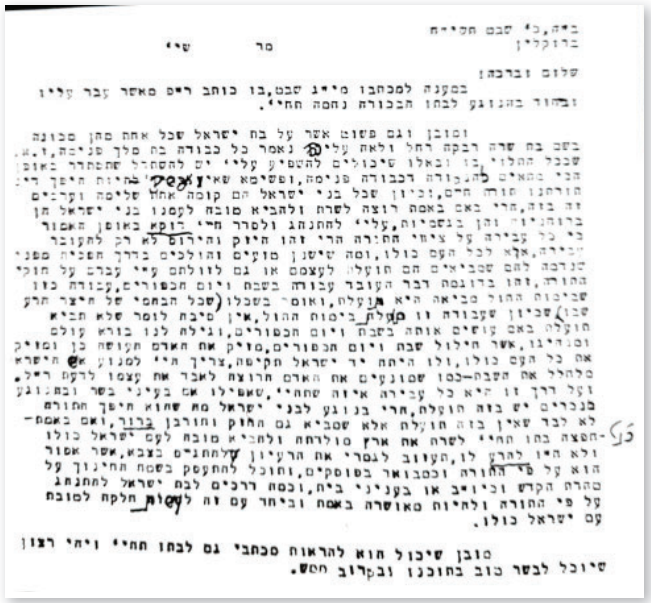

בס"ד, כ' שבט תשי"ח
ברוקלין

מר שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מי"ג שבט, בו כותב ריש מאמר עבר עליו ובייחוד בהנוגע לבתו הבכורה נחמה תחי'.

ומובן וגם פשוט אשר על בת ישראל שכל אחת מהן מכונה בשם בת שרה רבקה רחל ולאה עליה נאמר כל כבודה בת מלך פנימה, ז.ש. שבכל התלוי בו ובאלו שיכולים להשפיע עליה יש להשתדל שתסתדר באופן הכי מתאים להנקודה דכבודה פנימה, ופשיטא שאי אפשר להיות היפך דיני תורתנו תורת חיים, וכיון שכל בני ישראל הם קומה אחת שלימה וערבים זה בזה, הרי באמת רוצה לשרת ולהביא טובה לעמנו בני ישראל הן ברוחניות והן בגשמיות, עליה להתנהג ולסדר חייה דוקא באופן האמור כי כל עבירה על איזו תחומה הרי זהו חיזוק והיהדות לא רק לתעובר עבירה, אלא לכל העם כולו, ובה שישנן מוקים והולכים בדרך תשבית מפני מנדבה להם שבביאים הם חוקלו לקצתם או גם לזולתם עיי"ש עברם על חוקי התורה, זהו ברוגמה דבר העובר עבודה בשבת ויום הכפורים, עבודה כזו שביכולת הדור מביאה היא חולה, ואומר בשכלו (שכל הבחסי של חיצר תרע שכו) שכיון שעבודה זו חולה בימות הדור, אין חיבת לוסר שלא תביא חולה באם קושים אותה בשבת ויום הכפורים, וגילה לנו בורא עולם ומודיענו, אשר חילול שבת ויום הכפורים, מזיק את האדם תקופה כן ומזיק אם כל העם כולו, ולו היתה יד ישראל תקיפה, צריך היי' למנוע אם הישראל מלחלל את השבת-כמו שמונעים את האדם תרוצה לאבד את עצמו לדעת רחל. ועל דרך זו היא כל עבירה איזה שהחי', שאפילו אם בעיני בשר ובהנוגע מנכרים יש בזה תועלת, הרי בנוגע לבני ישראל מה שהוא היפך התורה לא לבד שאין בזה תועלת אלא שמביא גם החזק וחורבן ברור, ואם באמת חפצה בתו תחי' לשרת את ארץ מולדתה ולהביא טובה לעם ישראל כולו ולא היו לתרע לו, תעזוב לגמרי את הרעיון דלהתגיים בצבא, אשר אסור הוא על פי התורה וכמבואר בפוסקים, ותוכל להתעסק בשטח החינוך על טהרת הקודש וכיוצא-בזה או בעניני בית, וכמה דרכים לבת ישראל להתנהג על פי התורה ולהיות מאושרה באמת וביחד עם זה לעשות חלקה לטובת עם ישראל כולו.

ומובן שיכול הוא להראות מכתבי גם לבתו תחי' ויהי רצון שיוכל לבשר טוב בתוכנו ובקרוב ממש.

צילום המכתב הנזכר עם הגהות בכתב יד קודשו של הרבי

המכתב שלפנינו, הנושא את התאריך כ' שבט תשי"ח, נכתב לאדם שכתב לרבי "מאשר עבר עליו וביחוד בהנוגע לבתו הבכורה... תחיה":

ומובן וגם פשוט אשר על בת ישראל - שכל אחת מהן מכונה בשם בת שרה רבקה רחל ולאה, עליה נאמר 'כל כבוד דה בת מלך פנימה', זאת-אומרת שככל התלוי בו ובאלו שיכולים להשפיע עליה יש להשתדל שתסתדר באופן הכי מתאים להנקודה דכבודה פנימה, ופשיטא שאי אפשר להיות היפך דיני תורתנו תורת חיים, וכיון שכל בני ישראל הם קומה אחת שלימה וערבים זה בזה, הרי באם באמת רוצה לשרת ולהביא טובה לעמנו בני ישראל הן ברוחניות והן בגשמיות, עליה להתנהג ולסדר חייה דוקא באופן האמור.

...אפילו אם בעיני בשר ובהנוגע לנ־כרים יש בזה תועלת, הרי בנוגע לבני ישראל, מה שהוא היפך התורה, לא לבד שאין בזה תועלת, אלא שמביא גם החזק וחורבן ברור, ואם באמת חפצה בתו תחי' לשרת את ארץ מולדתה ולהביא טובה לעם ישראל כולו ולא להרע לו, תעזוב לגמרי את הרעיון דלהתגיים בצבא, אשר אסור הוא על פי התורה וכמבואר בפוסקים, ותוכל להתעסק בשטח החינוך על טהרת הקודש וכיוצא-בזה או בעניני בית. וכמה דרכים לבת יש־ראל להתנהג על פי התורה ולהיות מאושרה באמת, וביחד עם זה לעשות חלקה לטובת עם ישראל כולו.

והרבי מסיים:

מובן שיכול הוא להראות מכתבי גם לבתו תחיה ויהי רצון שיוכל לבשר טוב בתוכנו ובקרוב ממש.

בנושא זה עסקנו בעבר בגיליון תתלח עמ' 8 ואילך. וראה עוד ב'שולחן מנחם' כרך ו' עמ' פז ואילך; עתה מוסיפים אנו להביא עוד מספר התייחסויות.

"וקודמת לדעת בשר ודם, כמובן"

בכ' טבת תשל"ט פנתה אל הרבי ו. ה. - בחורה שהתקרבה לחיי תורה-ומצוות - אשר כתבה בין השאר: "אני בעלת תשובה אך מעוניינת להתגייס לצה"ל מכיוון שהורי מאוד חפצים בכך ומשום

שהמצפון מעיק עלי בשאלה זו. הרב זמרוני ציק מבית חב"ד בת ים שוחח עמי בעניין זה והשתכנעתי שעלי לא להתגייס לצה"ל מסיבות הלכתיות ומנהגי ישראל.

"שוחחתי על כך ארוכות עם הוריי אך הם מתנגדים בכל תוקף שאשתמט כביכול משירותי לצה"ל או משירות לאומי. איני רוצה לאכזב את הורי שערך דעתם חשובה מאד בעיני... אודה לכבוד קדושת הרבי מקרב לב אם תיאות לשאת לי עצה וברכה בעניין זה בכדי שלא אעבור מחד על מצות כיבוד אב ואם, או מאידך על הפסיקה ההלכתית שמכוונת ודאי לכל בנות עם ישראל".

וכך השיב לה הרבי בתאריך ח' שבט תשל"ט (מתוך צילום המכתב שיודפס ב'אגרות-קודש' כרך לד):

מאשר אני קבלת מכתבה מכ' טבת ונהנתי לקרוא בו שמתנהגת על פי ההלכה, הלכות תורתנו, **תורת חיים**, הוראה בחיי היום-יום, וגם **תורת-אמת**, שכל הוראותיה והלכותיה אמת הן, זאת אומרת לטובתו האמתית של האדם המתנהג כן ולאושרו האמתי, וקודמת לדעת בשר ודם, כמובן.

ויהי רצון שתלך מחיל אל חיל בדרך זו וה' יצליחה בזה ובכל עניני[ה], ובפרט אשר מקיימת היא "דבר ה' - זו הלכה" כדברי חכמינו רבותינו ז"ל, תתברך בהמצטרך לה בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בברכה להצלחה ולבשורות טובות

מ. שניאורסאהן

יצויין, כי את המלים בסיום הקטע הראשון, "וקודמת לדעת בשר ודם, כמובן", הוסיף הרבי בכתב יד קדשו.

לא מכבים שריפה ב... נפט

"במענה לשאלותיו" - השיב הרבי בז' שבט תשכ"ה ('אגרות-קודש' כרך כג עמ' פט-צ) ליהודי שפנה אליו בי"ז טבת וקודם לכן -

בנוגע לבתו תחיה - הרי דתיות פטורות מגיום על-פי-מה-שנאמר דברים כב, ה ["לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר שמלת אשה"]. שם כג, י ["כי תצא מחנה על אויביך ונשמרת מכל דבר רע"]. טו ["כי ה' אלוקיך מתהלך בקרב מחנך להצילך ולתת אויביך לפניך והיה מחניך קדוש ולא יראה בכך ערות דבר"].

והאומרות שאף-על-פי-כן כיון שרוצות הן לעזור לארץ-הקודש - לכן תתגייסנה, הנה על-פי-מה-שנאמר כנזכר-לעיל - הוא בדוגמת הרוצה לכבות שריפה, רחמנא-ליצלן, על-ידי שפיכת נפט, מכיון

צילום המכתב הנזכר עם הגהות בכתב יד קודשו של הרבי

שגם זה... נוזל כמים. ודי למבין.

על גיליון מכתב שואלת מיום כ"ו טבת תשל"א ציין הרבי ('אגרות-קודש' כרך ז"ך עמ' ע):

במענה לשאלתה במכתבה מיום...

לפלא הספק שהרי פסק דין ברור הוא בתורתנו הקדושה תורת חיים ותורת אמת, אשר אסור לאשה לשרת בצבא.

וממש בדומה לזה הנה מענה:

ידוע פסק דין תורתנו הקדושה תורת חיים אשר אסור לבת-ישראל לשרת בצבא ולפלא שאלתה בזה.

כתב הרבי בכתב-יד-קדשו ('מאוצר המלך' כרך א' עמ' 178).

בהתוועדות שבת-קודש פרשת תצוה תשל"ב ('תורת מנחם' כרך סז עמ' 277) דיבר הרבי אודות גיוס נשים ושם שלל את הדברים. בין היתר אמר:

ישנו פסק-דין של גדולי ישראל בנוגע לגיוס בנות ישראל, שיש בזה החיוב ד"יהרג ואל יעבור" - אך ישנם כאלה המגיבים על-כך שההנהגה צריכה להיות באופן של דמוקרטיא!..

הרב שפוטר בגין חתימתו

סיפר הרבי במהלך התוועדות שבת קודש פרשת וישב תשל"ב ('תורת מנחם' כרך סו עמ' 359 ואילך):

פנה אלי רב צעיר בשאלה האם להצטרף ולחתום על כרוז של רבנים גדולי ישראל בנוגע לענין שהוא בבחינת "יהרג ואל יעבור" [המו"ל מציין: הכוונה לגיוס בנות לצבא]. מיד שאלתי אותו: מהי השאלה? הרי לדבריך מדובר בכרוז של רבנים גדולי ישראל, ואם-כן, בוודאי צריכים להתנהג על-פי הוראתם?! והשיב לי, שהוא מתיירא לחתום, כיון שבגלל זה

זִמְנָא: כה וּמִבֶּן חֲמִשִּׁים שָׁנָה יָשׁוּב מִצְּבָא הָעֲבֹדָה וְלֹא יַעֲבֹד עוֹד: וּמִבֶּן חֲמִשִּׁים שָׁנָה יָשׁוּב מִצְּבָא הָעֲבֹדָה וְלֹא יַעֲבֹד עוֹד: וּמִבַּר חַמְשִׁין שְׁנִין יְתוּב מֵחֵיל פֻּלְחָנָא וְלָא יִפְלַח עוֹד: כו וְשָׁרַת אֶת־אֶחָיו בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִשְׁמֹר מִשְׁמֶרֶת וַעֲבֹדָה לֹא יַעֲבֹד כָּכָה תַּעֲשֶׂה לַלְוִיִּם בְּמִשְׁמְרָתָם: וְשָׁרַת אֶת־אֶחָיו בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִשְׁמֹר מִשְׁמֶרֶת וַעֲבֹדָה לֹא יַעֲבֹד כָּכָה תַּעֲשֶׂה לַלְוִיִּם בְּמִשְׁמְרָתָם: וישמש עם אֲחוֹהִי בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא לְמִטַּר מַטָּרָא וּפֻלְחָנָא לָא יִפְלַח כְּדֵין תִּעְבֹּד לְלֵוָאֵי בְּמַטְּרַתְהוֹן: פ

שלישי א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר־סִינַי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן לֵאמֹר: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר־סִינַי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן לֵאמֹר: ומליל יְיָ עִם מֹשֶׁה בְּמַדְבְּרָא דְסִינַי בְּשַׁתָּא תְנִיתָא לְמִפְּקְהוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם בְּיַרְחָא קַדְמָאָה לְמֵימַר: ב וְיַעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַפֶּסַח בְּמוֹעֲדוֹ: וְיַעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַפֶּסַח בְּמוֹעֲדוֹ: וְיַעְבְּדוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת פִּסְחָא בְּזִמְנֵהּ: ג בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר־יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה בֵּין הָעַרְבַּיִם תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ בְּמֹעֲדוֹ כְּכָל־חֻקֹּתָיו וּכְכָל־מִשְׁפָּטָיו תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ: בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר־יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה בֵּין הָעַרְבַּיִם תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ בְּמֹעֲדוֹ כְּכָל־חֻקֹּתָיו וּכְכָל־מִשְׁפָּטָיו תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ: בְּאַרְבְּעַת עַשְׂרָא יוֹמָא בְּיַרְחָא הָדֵין בֵּין שִׁמְשַׁיָּא תַּעְבְּדוּן יָתֵהּ בְּזִמְנֵהּ כְּכָל גְּזַרְתֵּהּ וּכְכָל דְּחָזֵי לֵהּ תַּעְבְּדוּן יָתֵהּ: ד וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשֹׂת הַפֶּסַח: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשֹׂת הַפֶּסַח: ומַלִּיל מֹשֶׁה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּד פִּסְחָא: ה וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפֶּסַח בָּרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעַרְבַּיִם בְּמִדְבַּר סִינַי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפֶּסַח בָּרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעַרְבַּיִם בְּמִדְבַּר סִינַי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַעֲבָדוּ יָת פִּסְחָא בְּנִיסַן בְּאַרְבְּעַת עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא בֵּין שִׁמְשַׁיָּא בְּמַדְבְּרָא דְסִינַי כְּכֹל דִּי פַקִּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה כֵּן עֲבָדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ו וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם וְלֹא־יָכְלוּ לַעֲשֹׂת־הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי אַהֲרֹן בַּיּוֹם הַהוּא: וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם וְלֹא־יָכְלוּ לַעֲשֹׂת־הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי אַהֲרֹן בַּיּוֹם הַהוּא: וַהֲווֹ גֻּבְרַיָּא די הֲווֹ מְסָאֲבִין לִטְמֵי נַפְשָׁא דֶאֱנָשָׁא וְלָא יְכִילוּ לְמֶעְבַּד פִּסְחָא בְּיוֹמָא הַהוּא וּקְרִיבוּ קֳדָם מֹשֶׁה וְקֳדָם אַהֲרֹן בְּיוֹמָא הַהוּא: ז וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הָהֵמָּה אֵלָיו אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם לָמָּה נִגָּרַע לְבִלְתִּי הַקְרִיב אֶת־קָרְבַּן יְהוָה בְּמֹעֲדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הָהֵמָּה אֵלָיו אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם לָמָּה נִגָּרַע לְבִלְתִּי הַקְרִיב אֶת־קָרְבַּן יְהוָה בְּמֹעֲדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַאֲמָרוּ גֻּבְרַיָּא הָאנוּן לֵהּ אֲנַחְנָא מְסָאֲבִין לִטְמֵי נַפְשָׁא דֶאֱנָשָׁא לְמָא נִתְמְנַע בְּדִיל דְּלָא לְקָרְבָא יָת קָרְבָּנָא דַיְיָ בְּזִמְנֵהּ בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ח וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֹשֶׁה עִמְדוּ וְאֶשְׁמְעָה מַה־יְצַוֶּה יְהוָה לָכֶם: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֹשֶׁה עִמְדוּ וְאֶשְׁמְעָה מַה־יְצַוֶּה יְהוָה לָכֶם: וַאֲמַר לְהוֹן מֹשֶׁה אוֹרִיכוּ עַד דְּאִשְׁמַע מָה דְּאִתְפַּקַּד קֳדָם יְיָ עַל דִּי לְכוֹן: פ ט וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ומַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר: י דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי־יִהְיֶה טָמֵא ׀ לָנֶפֶשׁ אוֹ בְדֶרֶךְ רְחֹקָה לָכֶם אַו לְדֹרֹתֵיכֶם וְעָשָׂה פֶסַח לַיהוָה: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי־יִהְיֶה טָמֵא ׀ לָנֶפֶשׁ אוֹ בְדֶרֶךְ רְחֹקָה לָכֶם אַו לְדֹרֹתֵיכֶם וְעָשָׂה פֶסַח לַיהוָה: מַלֵּל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר גְּבַר גְּבַר אֲרֵי יְהֵי מְסָאֵב לִטְמֵי נַפְשָׁא דֶאֱנָשָׁא אוֹ בְאָרְחָא

יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם׃ וְהִבְדַּלְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם
מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם׃ וְתַפְרֵשׁ יָת לֵוָאֵי
מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוֹן מְשַׁמְּשִׁין קֳדָמַי לֵוָאֵי׃
שני טו וְאַחֲרֵי־כֵן יָבֹאוּ הַלְוִיִּם לַעֲבֹד אֶת־אֹהֶל
מוֹעֵד וְטִהַרְתָּ אֹתָם וְהֵנַפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה׃
וְאַחֲרֵי־כֵן יָבֹאוּ הַלְוִיִּם לַעֲבֹד אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד
וְטִהַרְתָּ אֹתָם וְהֵנַפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה׃ דִּבְתַר כֵּן
יֵעָלוּן לֵוָאֵי לְמִפְלַח יָת מַשְׁכַּן זִמְנָא וּתְדַכֵּי יָתְהוֹן
וּתְרִים יָתְהוֹן אֲרָמָא׃ טז כִּי נְתֻנִים נְתֻנִים הֵמָּה לִי
מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת פִּטְרַת כָּל־רֶחֶם בְּכוֹר
כֹּל מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָקַחְתִּי אֹתָם לִי׃ כִּי נְתֻנִים
נְתֻנִים הֵמָּה לִי מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת פִּטְרַת
כָּל־רֶחֶם בְּכוֹר כֹּל מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָקַחְתִּי אֹתָם לִי׃
אֲרֵי אַפְרָשָׁא מַפְרְשִׁין אִנּוּן קֳדָמַי מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
חֲלַף פְּתַח כָּל וַלְדָּא בּוּכְרָא כֹּלָּא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
קָרְבִית יָתְהוֹן קֳדָמַי׃ יז כִּי לִי כָל־בְּכוֹר בִּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה בְּיוֹם הַכֹּתִי כָל־בְּכוֹר
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הִקְדַּשְׁתִּי אֹתָם לִי׃ כִּי לִי
כָל־בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה בְּיוֹם הַכֹּתִי
כָל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הִקְדַּשְׁתִּי אֹתָם לִי׃ אֲרֵי
דִילִי כָל בּוּכְרָא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּאֲנָשָׁא וּבִבְעִירָא
בְּיוֹמָא דִּקְטָלִית כָּל בּוּכְרָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם
אַקְדֵּשִׁית יָתְהוֹן קֳדָמַי׃ יח וָאֶקַּח אֶת־הַלְוִיִּם
תַּחַת כָּל־בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וָאֶקַּח אֶת־הַלְוִיִּם
תַּחַת כָּל־בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְקָרֵבִית יָת לֵוָאֵי
חֲלַף כָּל בּוּכְרָא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ יט וָאֶתְּנָה אֶת־
הַלְוִיִּם נְתֻנִים | לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו מִתּוֹךְ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאֹהֶל
מוֹעֵד וּלְכַפֵּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִהְיֶה בִּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל נֶגֶף בְּגֶשֶׁת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַקֹּדֶשׁ׃
וָאֶתְּנָה אֶת־הַלְוִיִּם נְתֻנִים | לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו מִתּוֹךְ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאֹהֶל
מוֹעֵד וּלְכַפֵּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִהְיֶה בִּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל נֶגֶף בְּגֶשֶׁת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַקֹּדֶשׁ׃
וִיהַבִּית יָת לֵוָאֵי מְסִירִין לְאַהֲרֹן וּלְבָנוֹהִי מִגּוֹ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְמִפְלַח יָת פָּלְחַן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמַשְׁכַּן
זִמְנָא וּלְכַפָּרָא עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָא יְהֵי בִּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל מוֹתָא בְּמִקְרַב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְקוּדְשָׁא׃
כ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְכָל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
לַלְוִיִּם כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה לַלְוִיִּם
כֵּן עָשׂוּ לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
וְכָל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לַלְוִיִּם כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה לַלְוִיִּם כֵּן־עָשׂוּ לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַעֲבַד
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְכָל כְּנִשְׁתָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְלֵוָאֵי
כְּכֹל דִּי פַקִּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה לְלֵוָאֵי כֵּן עֲבָדוּ לְהוֹן
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ כא וַיִּתְחַטְּאוּ הַלְוִיִּם וַיְכַבְּסוּ
בִּגְדֵיהֶם וַיָּנֶף אַהֲרֹן אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה
וַיְכַפֵּר עֲלֵיהֶם אַהֲרֹן לְטַהֲרָם׃ וַיִּתְחַטְּאוּ הַלְוִיִּם
וַיְכַבְּסוּ בִּגְדֵיהֶם וַיָּנֶף אַהֲרֹן אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי
יְהוָה וַיְכַפֵּר עֲלֵיהֶם אַהֲרֹן לְטַהֲרָם׃ וְאִדַּכִּיוּ לֵוָאֵי
וְחַוָּרוּ לְבוּשֵׁיהוֹן וַאֲרַם אַהֲרֹן יָתְהוֹן אֲרָמָא קֳדָם
יְיָ וְכַפַּר עֲלֵיהוֹן אַהֲרֹן לְדַכּוּאֵיהוֹן׃ כב וְאַחֲרֵי־כֵן
בָּאוּ הַלְוִיִּם לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדָתָם בְּאֹהֶל מוֹעֵד
לִפְנֵי אַהֲרֹן וְלִפְנֵי בָנָיו כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה עַל־הַלְוִיִּם כֵּן עָשׂוּ לָהֶם׃ וְאַחֲרֵי־כֵן
בָּאוּ הַלְוִיִּם לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדָתָם בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי
אַהֲרֹן וְלִפְנֵי בָנָיו כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה
עַל־הַלְוִיִּם כֵּן עָשׂוּ לָהֶם׃ וּבְתַר כֵּן עַלוּ לֵוָאֵי
לְמִפְלַח יָת פָּלְחַנְהוֹן בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא קֳדָם אַהֲרֹן
וְקָדָם בְּנוֹהִי כְּמָא דִי פַקִּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה עַל לֵוָאֵי
כֵּן עֲבָדוּ לְהוֹן׃ ס כג וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵאמֹר׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ וּמַלִּיל יְיָ
עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃ כד זֹאת אֲשֶׁר לַלְוִיִּם מִבֶּן
חָמֵשׁ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה יָבוֹא לִצְבֹא צָבָא
בַּעֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד׃ זֹאת אֲשֶׁר לַלְוִיִּם מִבֶּן חָמֵשׁ
וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה יָבוֹא לִצְבֹא צָבָא בַּעֲבֹדַת
אֹהֶל מוֹעֵד׃ דָּא דִי לְלֵוָאֵי מִבַּר חָמֵשׁ וְעַשְׂרִין
שְׁנִין וּלְעֵלָא יֵיתֵי לְחֵילָא חֵילָא בְּפָלְחַן מַשְׁכַּן

עלולים לפטר אותו ממשרתו, ואז יאבד את מקור פרנסתו.

המשיך הרבי:

סבור הייתי שזו הגזמה בעלמא, אבל לאחרי כמה ימים קבלתי ידיעה שאכן פיטרוהו ממשרתו.

זהו דבר שלא יאומן - קבע הרבי - לפטר אדם ממשרתו, שזהו ענין של שפיכות-דמים, להשאיר אדם בעל משפחה ללא פרנסה - בגלל שנשמע להוראה של גדולי ישראל!..

• • •

עם פרסום הרשימות במדור זה בגיליונות חג-הפסח והקודם לו אודות חלוקת המצות על ידי הרבי התקבלו מספר תגובות. מתוכן בחרנו לפרסם כמה לדוגמה.

מצה ל'סעודת משיח' (תש"ל)

הרב (אז התמים) טוביה פלס שיחי' שהה בשנת תש"ל בחצר הרבי. כשעבר בחלוקת המצות, זמן קצר לפני כניסת החג, נתן לו הרבי מצה שלימה. ושוב קרא לו: "טוביה"... הושיט לו מצה נוספת ואמר לו: "שגר זאת לאחותך" [= כיום מרת לבקיבקר אשת הרה"ג הרה"ח ר' שלמה זלמן שי' (מצפת ת"ו)].

הוא מיהר, אפוא, לבית הדואר בסיוע כמה תמימים, ושיגר זאת 'אקספרס' לארץ-הקודש. המצה הגיעה, אפוא, בערב שביעי של פסח והשתמשו בה ל'סעודת משיח' בכפר חב"ד.

מצות לעולי-גרוזיה - תש"ל

בספר 'אדמו"רי חב"ד ויהדות גרוזיה' (לוד תשע"ו) עמ' 567 מופיע צילום מ"הרשימה מתושבי נחלת הר חב"ד שנעשתה אור לי"א ניסן תש"ל בעת חלוקת המצה-שמורה של כ"ק אד"ש על ידי ר' שמחה שי' גורודצקי". ברשימה מופיעים 22 שמות של עולי גרוזיה.

שלוש-המצות שלא הגיעו לתעודתן

שח הרב מנחם-מענדל וולף שיחי':

ערב חג-הפסח תשל"ב. לפי הוראה מיוחדת מהרבי, הועבר מסר לאחד משרי הממשלה, שהעניין שדובר בו לפני זמן - שאם יחזור בו ויבטיח לתקן את חוק השבות אזי יחזור מצב בריאותו לאיתנו - עדיין בתוקפו.

הרבי ביקש שימסרו להנ"ל שלוש מצות שמורה מהמשלוח של המצות דכ"ק.

הרה"ח ר' אפרים וולף מסר להת'... שלוש מצות והורה לו לנסוע ברכבת לירושלים להשגיח היטב על המצות ולמוסרן לאישיות הנ"ל.

הת' הנ"ל השתדל לעשות תפקידו באמונה. אך בהגיע הרכבת לבית-שמש עמד ממקומו לרגע והניח המצות על המושב. חייל שביקש לשבת לא שם לב והתיישב על המצות שהפכו לקמח...

אישיות הנ"ל נלב"ע בי"ב תמוז תשל"ב.

בדיקת הלב - אחרי השפעת מאכל האמונה (מצה)

מעשה ביהודי שהיו לו בעיות בלבו. לאחרי עריכת צנתור ביקשו לקבוע לו תור נוסף - והרבי הגיב בכתב-יד-קדשו:

לכן כדאי שלאחרי חג הפסח (ואכילתו מיכלא דא־סוותא) יבדקו אותו הרופאים (מהנ"ל, ואולי גם עוד מומחה אחד), אבל לא לעשות עוד הפעם [= צינתור] וידונו עוד הפעם בכל זה ויחליטו סופית.

(צילום כתב-יד-קודשו של הרבי, הובא ב'כפר חב"ד' גליון 1806 עמ' 14)

משלוח מיוחד לחג-הפסח תשמ"א

מר דוד פ. הלוי שי' ברעם, תושב שפילד שבצפון אנגליה, זכה לקירובים רבים מהרבי (ראה לדוגמא: איגרת מימי חנוכה תשל"ז - אגרות-קודש כרך לב עמ' צא-ב).

מדי שנה היה מקבל ע"י הרב זלמן יפה ז"ל מצה שמורה. גם בשנת תשמ"א קיבל מצה, כרגיל, אך לפתע קיבל טלפון מהרב יהודה לייב גרונר ז"ל ותוכנו שהרבי מבקש לדעת אם קיבל החבילה הנוספת המיוחדת שמסר עבורו.

היה זה בעת חלוקת המצות (ביום ב' ב' ניסן), אז מסר הרבי לאחד השלוחים מאנגליה (השלוחים דאנגליה הביאו אז מהדורה מיוחדת של תניא בתרגום לאנגלית בפורמט בינוני, והרבי גם אמר שיחה מיוחדת באותו מעמד) גם חבילת לירות שטרלינג וביקש שימסרו מצה מיוחדת למר ברעם משפילד וכן 5 ליש"ט.

המצה שוגרה על ידי השליח בקופסה מיוחדת, אותה נוהג מר ברעם להניח על שולחן הסדר מדי שנה בלי שיפתח אותה. עד שנת תשפ"א, למקרא הרשימה בגיליון פסח, שאז פתח את הקופסא הוציא המצה והשתמש בה לאפיקומן. שם גם היה מכתב השליח להעברת המצה שרשם את תוכן דברי הרבי אליו - סגירת מעגל תשמ"א-תשפ"א.

(הדברים נרשמו עפ"י שיחה טלפונית של מר ברעם בחול-המועד פסח שנה זו לכותב הרשימה).

באיזה כלי להגיש מנחה?

נשיאי ישראל הגישו קורבנות מיוחדים לרגל חנוכת המזבח • איך מחנכים תינוק, ומדוע יש לתת מתנה לחתן ולכלה? • ההבדל בין סל נצרים פשוט לכלי זהב וכסף • סוגיה מרתקת מתורת רבינו, מעובדת בידי מערכת 'התקשרות'

קורבנות הנשיאים - המשכת אור מקיף

מבואר במאמרי החסידות של רבותינו נשיאינו, שלקרבנות הנשיאים שהובאו בעת חנוכת המזבח הייתה מעלה גדולה ועצומה: לצורך חנוכת המזבח, התחלת ו'פתיחת' העבודה בו, היה צורך באור נעלה במיוחד, אור 'מקיף', שאינו נמשך על-ידי עבודת הקרבנות הרגילה. אור נעלה זה נמשך על-ידי קרבנותיהם המיוחדים של הנשיאים.

הדבר מבואר בהרחבה בליקוטי-תורה (פרשת נשא כט, א-ב), בליווי מְשָׁלִים:

"כמשל התינוק שמחנכין אותו ללמוד, נותנין לו מתנה יתירה כדי להרגילו להתחיל בלימוד, מה שאין כן כשהוא כבר הרגיל את עצמו כו'. והיינו, שהחינוך ללמוד אינו על ידי הלימוד בלבד, שזהו דבר ההווה לו תמיד, אלא שמחנכין אותו על ידי איזו תוספת, כמו איזו התקרבות או איזו מתנה כו'. אך לאחר שכבר חינכו אותו, די בדבר ההווה תמיד. והיינו משום שכל התחלות קשות, ולכן, כדי שתהיה ההתחלה, צריך להיות על ידי חינוך".

"וכן הוא העניין שנותנין מתנה לכבוד חתן וכלה. לפי שנעשה יחוד חדש, כי חתן נחות דרגא, וכלה כלתה נפשי ממטה למעלה, והם שני הפכים שמתייחדים, וכדי להמשיך יחוד חדש כזה, צריך להמשיך תחילה... תוספת הארה בבחינת מקיף".

מוסיף רבינו-הזקן לבאר, שלאור העובדה שקרבנות הנשיאים פעלו המשכה של אור מקיף ונעלה במיוחד, מובן מדוע מצינו פרטים ייחודיים בקרבנותיהם שלא מצינו כדוגמתם בשאר קרבנות, כגון: הקרבת קטורת על ידי יחידים ועל-גבי המזבח החיצון:

"והנה, הקרבת הקרבנות על גבי המזבח נקראת בשם אכילה... אבל יש בחינה אחרת, והיא בחינת מקיף, שהיא עניין הקטרת שהוא רק ריח, שהנשמה נהנית ממנו ולא הגוף, שאינו נכנס בגוף כלל בבחינה פנימית, רק בבחינת מקיף מלמעלה. והנה הקטרת לא הייתה קריבה על מזבח החיצון כי אם על מזבח הפנימי, אך ורק בנשיאים הייתה הוראת שעה שהקריבו קטורת על גבי מזבח החיצון, והיינו בשביל חנוכת המזבח". היינו, שבכדי להתחיל את העבודה במזבח יש צורך בהמשכת אור מיוחד: "עניין הקרבת הקטורת הוא המשכת בחינת מקיפים... שעל ידי זה יוכל להיות אחר כך סדר הקרבנות תמידין כסדרן, זהו עניין חינוך המזבח".

פרט נוסף עליו מתעכב רבינו-הזקן הוא מדוע הגישו הנשיאים את קרבנם בכלי כסף וכלי זהב:

"ועל דרך זה הקריבו הנשיאים בחנוכת המזבח קערות ומזרקי כסף וכפות זהב, אף שמנחת נדבה מביאה בכפיפה מצרית, רק הנשיאים עשו לכבוד ולתפארת... כמו שמחנכין התינוק על ידי מתנה יתירה דווקא".

עניין זה מוזכר במאמר כ"ק אדמו"ר מהר"ש ("זאת

א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃
ב דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת־
הַנֵּרֹת אֶל־מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יָאִירוּ שִׁבְעַת
הַנֵּרוֹת׃ דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ
אֶת־הַנֵּרֹת אֶל־מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יָאִירוּ שִׁבְעַת
הַנֵּרוֹת׃ מַלֵּל עִם אַהֲרֹן וְתֵימַר לֵהּ בְּאַדְלָקוּתָךְ יָת
בּוּצִינַיָּא לָקֳבֵל אַפֵּי מְנַרְתָּא יְהוֹן מְנַהֲרִין שִׁבְעָא
בּוּצִינַיָּא׃ ג וַיַּעַשׂ כֵּן אַהֲרֹן אֶל־מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה
הֶעֱלָה נֵרֹתֶיהָ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃
וַיַּעַשׂ כֵּן אַהֲרֹן אֶל־מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה הֶעֱלָה נֵרֹתֶיהָ
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וַעֲבַד כֵּן אַהֲרֹן לָקֳבֵל
אַפֵּי מְנַרְתָּא אַדְלַק בּוּצִינָהָא כְּמָא די פַּקִּיד יְיָ יָת
מֹשֶׁה׃ ד וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמְּנֹרָה מִקְשָׁה זָהָב עַד־
יְרֵכָהּ עַד־פִּרְחָהּ מִקְשָׁה הִוא כַּמַּרְאֶה אֲשֶׁר
הֶרְאָה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשָׂה אֶת־הַמְּנֹרָה׃
וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמְּנֹרָה מִקְשָׁה זָהָב עַד־יְרֵכָהּ עַד־
פִּרְחָהּ מִקְשָׁה הִוא כַּמַּרְאֶה אֲשֶׁר הֶרְאָה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשָׂה אֶת־הַמְּנֹרָה׃ וְדֵין עוֹבַד
מְנַרְתָּא גְּגִידָא דְּהַב עַד שִׁידַהּ עַד שׁוֹשַׁנַּהּ גְּגִידָא
הִיא כְּחֵזוּ די אַחֲזֵי יְיָ יָת מֹשֶׁה כֵּן עֲבַד יָת
מְנַרְתָּא׃ פ ה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימָר׃ קַח אֶת־הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְטִהַרְתָּ אֹתָם׃ קַח אֶת־הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְטִהַרְתָּ אֹתָם׃ קָרֵב יָת לֵוָאֵי מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וּתְדַכֵּי יָתְהוֹן׃ ז וְכֹה־תַעֲשֶׂה לָהֶם לְטַהֲרָם הַזֵּה
עֲלֵיהֶם מֵי חַטָּאת וְהֶעֱבִירוּ תַעַר עַל־כָּל־בְּשָׂרָם
וְכִבְּסוּ בִגְדֵיהֶם וְהִטַּהֲרוּ׃ וְכֹה־תַעֲשֶׂה לָהֶם
לְטַהֲרָם הַזֵּה עֲלֵיהֶם מֵי חַטָּאת וְהֶעֱבִירוּ תַעַר
עַל־כָּל־בְּשָׂרָם וְכִבְּסוּ בִגְדֵיהֶם וְהִטַּהֲרוּ׃ וּכְדֵין
תַּעְבַּד לְהוֹן לְדַכּוֹאֵיהוֹן אַדֵּי עֲלֵיהוֹן מַיָּא
דְחַטָּאתָא וַיַעְבְּרוּן מַסְפַּר עַל כָּל בְּשְׂרְהוֹן וִיחַוְּרוּן
לְבוּשֵׁיהוֹן וְיִדַּכּוּן׃ ח וְלָקְחוּ פַּר בֶּן־בָּקָר וּמִנְחָתוֹ
סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן וּפַר־שֵׁנִי בֶּן־בָּקָר תִּקַּח
לְחַטָּאת׃ וְלָקְחוּ פַּר בֶּן־בָּקָר וּמִנְחָתוֹ סֹלֶת בְּלוּלָה
בַשָּׁמֶן וּפַר־שֵׁנִי בֶּן־בָּקָר תִּקַּח לְחַטָּאת׃ וְיִסְּבוּן
תּוֹר בַּר תּוֹרֵי וּמִנְחָתֵהּ סְלְתָא דְּפִילָא בְּמִשְׁח וְתוֹר
תִּנְיָן בַּר תּוֹרֵי תִּסַּב לְחַטָּאתָא׃ ט וְהִקְרַבְתָּ אֶת־
הַלְוִיִּם לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְהִקְהַלְתָּ אֶת־כָּל־עֲדַת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְהִקְרַבְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד
וְהִקְהַלְתָּ אֶת־כָּל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּתְקָרֵב יָת
לֵוָאֵי קֳדָם מַשְׁכַּן זִמְנָא וְתִכְנוֹשׁ יָת כָּל כְּנִשְׁתָּא
דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ י וְהִקְרַבְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי יְהוָה
וְסָמְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יְדֵיהֶם עַל־הַלְוִיִּם׃
וְהִקְרַבְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי יְהוָה וְסָמְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
אֶת־יְדֵיהֶם עַל־הַלְוִיִּם׃ וּתְקָרֵב יָת לֵוָאֵי קֳדָם יְיָ
וְיִסְמְכוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת יְדֵיהוֹן עַל לֵוָאֵי׃
יא וְהֵנִיף אַהֲרֹן אֶת־הַלְוִיִּם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה
מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת יְהוָה׃
וְהֵנִיף אַהֲרֹן אֶת־הַלְוִיִּם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה מֵאֵת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת יְהוָה׃ וִירִים
אַהֲרֹן יָת לֵוָאֵי אֲרָמָא קֳדָם יְיָ מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וִיהוֹן לְמִפְלַח יָת פֻּלְחָנָא דַיְיָ׃ יב וְהַלְוִיִּם יִסְמְכוּ
אֶת־יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הַפָּרִים וַעֲשֵׂה אֶת־הָאֶחָד
חַטָּאת וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה לַיהוָה לְכַפֵּר עַל־
הַלְוִיִּם׃ וְהַלְוִיִּם יִסְמְכוּ אֶת־יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ
הַפָּרִים וַעֲשֵׂה אֶת־הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה
לַיהוָה לְכַפֵּר עַל־הַלְוִיִּם׃ וְלֵוָאֵי יִסְמְכוּן יָת יְדֵיהוֹן
עַל רֵישׁ תּוֹרַיָּא וְעִבַּד יָת חַד חַטָּאתָא וְיָת חַד
עֲלָתָא קֳדָם יְיָ לְכַפָּרָא עַל לֵוָאֵי׃ יג וְהַעֲמַדְתָּ
אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי אַהֲרֹן וְלִפְנֵי בָנָיו וְהֲנַפְתָּ אֹתָם
תְּנוּפָה לַיהוָה׃ וְהַעֲמַדְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי אַהֲרֹן
וְלִפְנֵי בָנָיו וְהֲנַפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה לַיהוָה׃ וּתְקֵם יָת
לֵוָאֵי קֳדָם אַהֲרֹן וְקֳדָם בְּנוֹהִי וּתְרֵם יָתְהוֹן אֲרָמָא
קֳדָם יְיָ׃ יד וְהִבְדַּלְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי

נערך על ידי 'חזק' הוצאה לאור

לוח השבוע

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת-קודש פרשת בהעלותך
י"ח בסיוון

בקריאת התורה מנמיכים מעט את הקול מ"ויהי העם כמתאוננים" עד "והמן כזרע גד הוא" ולא עד בכלל (יא,א-ו)[1].

הפטרה: רני ושמחי בת ציון - חן חן לה (זכריה ב - ד).

פרקי אבות - פרק ב.

1. כן נהג הבעל-קורא בבית חיינו, הרה"ח ר' מרדכי שוסטערמאן ע"ה, ומקורו מפרי חדש סי' תכח, כדי "להראות שהם מתחרטים". ומ"מ הזהיר שם שיקרא בקול כזה שישמע כל הציבור גם את הפסוקים הללו, כמובן. ומציינים ללקוטי מהרי"ח (ח"ב סא,א) ולפירוש 'שערי רחמים' על שערי אפרים (ג,ג).

עת לדעת

מאת הרב אברהם שמואל בוקיעט

הרבי והרבנית עוזבים את אירופה

כ"ק אדמו"ר והרבנית עזבו את אירופה, דרך ליסבון שבמדינת פורטוגל ועלו על ספינה "סורפא פינטא" לכיוון ניו יורק.

(התקשרות גיליון תערב ע' 16)

הרבנית חנה עוזבת את פריז יחד עם הרבי לכיוון ארצות-הברית

כ"ק אדמו"ר ואימו הרבנית חנה עוזבים את פאריז באונייה לכיוון ארצות הברית. הרבי הגיע במיוחד מניו יורק לפריז כדי להביא את אימו לניו יורק.

מזימת המשכילים מצליחה לזמן קצר

ישיבת "תומכי תמימים" בעיר ליובאוויטש, שקמה להילחם כנגד הרוחות החדשות שהחלו מנשבות בעם ישראל, עמדה פעמים רבות כנגד מסירות והלשנות מקרב המשכילים שניסו בכל כוחם לסגור את הישיבה. בכ' סיון תרס"ב הצליחה הלשנתם של המשכילים וישיבת תומכי תמימים נסגרה, אך רק לזמן קצר ביותר.

כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ, שהיה אז מנהל הישיבה, לא התרשם מהם והורה לפרוץ כניסה חדשה לישיבה דרך החלון.

למחרת הגיע מברק ממפקד המשטרה, שנותן הוא רשות לפתוח את הישיבה מחדש.

(ימי חב"ד ע' 195)

מוקדש לעילוי נשמת עורך המדור והספר 'עת לדעת'
השליח הגה"ח **אברהם שמואל** בן חיים מאיר **בוקיעט** ז"ל

חנוכת המזבח" תר"ם[1], ספר-המאמרים תר"ם א עמ' מח) וגם שם נאמר שמנחת נדבה באה בכפיפה מצרית: "ולכן הקריבו הנשיאים קערות כסף, כפות זהב, הגם שמנחת נדבה היו מביאין בכפיפה מצרית, רק עשו כן לכבוד ולתפארת לייחוד קודשא-בריך-הוא עם נשמות ישראל...".

פשר הגשת המנחה בכפיפה מצרית

והנה, המובא במאמרים: ש"מנחת נדבה מביאה בכפיפה מצרית", והנשיאים הם שחרגו ממנהג זה והביאו את מנחתם בכלים נאים, טעון הסבר. שכן, לכאורה, הדברים סותרים לדברי חז"ל, כדלקמן.

במשנה ריש פרק ב ממסכת סוטה (יד, א): "היה מביא את מנחתה בתוך כפיפה מצרית... כל המנחות תחילתן וסופן בכלי שרת, וזו (מנחת סוטה) תחילתה בכפיפה מצרית וסופה בכלי שרת", וביארו בגמרא (שם, ע"ב) שכוונת המשנה היא שכל המנחות "תחילתן... בכלי שרת", היינו, שהבאתן למקדש תיעשה בכלים הראויים לכלי שרת דווקא.

ובתוספתא - הובא בגמרא שם - נאמר: "סדר מנחות כיצד? אדם מביא מנחה מתוך ביתו בקלתות של כסף ושל זהב ונותנה לתוך כלי שרת ומקדשה". כלומר, הבאת מנחה תיעָשה בכלי כסף וזהב דווקא, שהם ראויים להיות מכלל כלי המקדש.

בגמרא מבואר, שהטעם שמלבד מנחת סוטה אין מביאים מנחה ב"כפיפה מצרית" הוא משום זילות ופחיתות הכלי. שימוש בכלים זולים ופחותים לצרכי המקדש הינו אסור, לפי הנאמר (מלאכי א, ח) "וְכִי תַגִּשׁוּן עִוֵּר לִזְבֹּחַ - אֵין רָע?! וְכִי תַגִּישׁוּ פִּסֵּחַ וְחֹלֶה - אֵין רָע?! הַקְרִיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ; הֲיִרְצְךָ אוֹ הֲיִשָּׂא פָנֶיךָ? - אָמַר ה' צְבָאוֹת". למנחת סוטה דין חריג, והיא מובאת דווקא בכפיפה מצרית, כלי זול ופחות.

מעתה, המובא במאמרי דא"ח הנ"ל, "מנחת נדבה מביאה בכפיפה מצרית" תמוה - הלא אין להביא מנחה בכלי זול ופחות?!

איסור הגשה בכלי פחות - מהתורה?

על מנת ליישב את הדברים צריך להבהיר תחילה, כי איסור הבאת מנחה למקדש בכלי פחות איננו איסור תורה אלא תקנת חכמים.

מבואר ב'כסף משנה' (על הרמב"ם, מאת רבי יוסף קארו) בהלכות איסורי-מזבח (פרק ב הלכה י) שהאיסור להשתמש בדברים פחותים לצרכי המקדש הינו מדרבנן:

בגמרא מסכת תמורה (כט, א) מבואר שבהמה שהיא טריפה ואסורה באכילה אסור להקריבה כקורבן על המזבח. הדבר נלמד מפסוק, ולשון הגמרא: "טריפה דאסירא להדיוט מעטיה קרא מגבוה, דתניא (נאמר (ויקרא א ב-ג) "אדם מכם כי יקריב קרבן מן הבהמה מן הבקר... אם עולה קורבנו מן הבקר") כשהוא אומר 'מן הבקר' למטה [= בפעם השנייה], שאין תלמוד לומר אלא להוציא את הטריפה".

ברם, הרמב"ם בהלכות איסורי-מזבח (שם) כתב: "בהמה שנולד בה אחת מן הטריפות האוסרות אותה באכילה אסורה לגבי המזבח, הרי הוא אומר 'הקריבהו נא לפחתך הירצך או הישא פניך'".

ומקשה ה'כסף משנה': מדוע לא ציין הרמב"ם שהדבר נלמד מפסוק בתורה? בלשונו: "יש לתמוה שהרי בפרק שישי דתמורה (דף כט)... משמע שמן התורה הוא, דהא דריש לה מקרא!".

ומיישב: "אפשר שסובר רבינו (הרמב"ם, שאין זה איסור מהתורה אלא) דסמך בעלמא הוא דמיסמיך להו אקרא... דהא קיימא לן דלא מיפסיל משום מום אלא בגלוי דווקא (כלומר, שרק מום גלוי פוסל את הבהמה). אי נמי הכי קאמר, אפילו לא היה בה איסור מן התורה הוי ליה לפסלה משום הקריבהו נא לפחתך".

מדברי הכסף-משנה למדנו, שהאיסור להשתמש בדברים פחותים על בסיס הנאמר "הקריבהו נא לפחתך" איננו איסור תורה. אם-לא-כן, לא היה מקשה על דברי הרמב"ם: "יש לתמוה שהרי (בגמרא)... משמע שהיא מן התורה". וכן, לא היה מיישב ש'אסמכתא בעלמא' היא, וש"אפילו לא היה בה איסור מן התורה הוי ליה לפסלה".

ובאמת, מוכרחים לומר כן, שאיסור שימוש בדברים פחותים אינו מן התורה, ומקורו בדברי המשנה במסכת ביכורים (ג,ח):

"העשירים מביאים ביכוריהם בקלתות של כסף ושל זהב, והעניים מביאין אותם בסלי נצרים של ערבה קלופה, והסלים והביכורים ניתנין לכהנים".

יש לדייק, שדווקא "סלי עניים ניתנים לכוהנים" אך "קלתות של עשירים - מחזירים להן" (לשון הרע"ב).

1. הערת המערכת: במכתב הנדפס באגרות-קודש מופיע: "זאת חנוכת המזבח תר"ס", אך ראה ספר-המאמרים תר"ם (הוצאת תשס"ד) בשולי הגיליון להערה 148, שאולי צריך להיות "זאת חנוכת המזבח תר"ם".

והנה, "כפיפה מצרית" המדוברת במסכת סוטה, היא "סל של נצרי דקל" (פירוש רש"י סוטה שם), ופשוט ש"סל של נצרי דקל" הינו משובח מ"סלי נצרים של ערבה", ואף-על-פי-כן, העניים מביאים את ביכוריהם לבית-המקדש ב"סלי נצרים של ערבה", ולא אמרינן, כפי שאכן אמרנו לגבי הבאת מנחה בכפיפה מצרית המשובחת מהם, שהדבר אסור משום "הקריבהו נא לפחתך". מוכרחים, אפוא, לומר, שהדבר לא נאסר מהתורה, שאם לא כן לא היה ניתן להביא ביכורים בכלים אלו.

[ומכאן יש לדחות מה שכתבו כמה אחרונים (הערת המערכת: ראה שו"ת מהר"ם שיק או"ח סי' סז. אבן האזל איסורי ביאה פרק ה הלכה ט) שאיסור הבאת דברים זולים ופחותים למקדש הינו איסור תורה].

עדיפות הכלי הפחות על הכלי היקר

מדברי מהמשנה במסכת ביכורים, המאששת כי סלי הביכורים של העניינים ניתנים לכהנים יחד עם הביכורים, למדנו דבר נוסף:

כאשר מובאת נדבה למקדש בכלי יקר, כלי כסף או זהב, הכלי נותר אצל הבעלים. אך כאשר מובאת נדבה בכלי זול ופחות, גם הכלי נלקח על ידי הכוהנים, והסיבה לדבר: משום שהכלי הפחות, מפאת היותו זול, "מתאחד" עם הנדבה ונעשה חלק בלתי נפרד ממנה[2].

נמצא, שמי שרוח התנדבות מפעמת בקרבו, והוא רוצה להעניק נדבה למקדש, מוטב לו שיביא את נדבתו בכלי פחות. גם הכלי יהיה חלק מהנדבה ויילקח למקדש, ונמצא שהשביח את נדבתו!

מדוע הנשיאים בחרו בכלי זהב?

מהמבואר לעיל עולה:

א) מן התורה אין איסור להשתמש בכלי פחות, זוהי תקנת חכמים בלבד. ב) כאשר מביאים נדבה בכלי פחות, נעשה הכלי חלק מהנדבה ואף הוא מוענק למקדש או הכהן יחד עם הנדבה עצמה.

מעתה, המובא במאמרי דא"ח שהנשיאים הביאו את מנחתם בכלי כסף וכלי זהב ולא בכפיפה מצרית - מבוארים היטב:

מכיוון שמדובר אודות הקרבנות הראשונים הבאים על-גבי המזבח, בוודאי רצו להעניק נדבות גדולות ונכבדות ביותר, ומסתבר שיביאו את מנחותיהם ב"כפיפה מצרית" כדי שגם הכלי יהיה חלק בלתי נפרד מנדבת המנחה. אלא, למרות רוח הנדבה שפיעמה בהם "הקריבו הנשיאים בחנוכת המזבח קערות ומזרקי כסף וכפות זהב, אף שמנחת נדבה מביאה בכפיפה מצרית", משום שלצורך חנוכת המזבח יש צורך באור-מקיף ולפיכך "הנשיאים עשו לכבוד ולתפארת" מיוחדים ובלתי שגרתיים "כמו שמחנכין התינוק על ידי מתנה יתירה דווקא" והביאו את מנחת הנדבה שלהם בכלי זהב דווקא.

אך בדרך-כלל, "שאר מנחות נדבה היו מביאים בכלי נצרים" (סה"מ תר"ם עמ' תלד), כלים פשוטים דווקא.

(מעובד על-פי אגרות-קודש חלק ג עמ' רלד, חלק כד עמ' סו. הובא בהוספות לליקוטי-שיחות חלק ז עמ' 205, חלק כח עמ' 320)

2. הערת המערכת: עניין זה נתבאר בהרחבה בליקוטי-שיחות חלק כט שיחה א לפרשת תבוא (עמ' 145 ואילך). הנכתב בפנים הוא על-פי המבואר בשיחה שם בדעת הרמב"ם, עיין שם באריכות.

בין הדברים האריך על כך שכל הדברים הגשמיים אינם מהווים סתירה לקדושה, אלא שאדרבא, כשיהודי רואה שגם דבר שיכול למשש אותו נברא מהקב"ה בכל רגע - הרי זה מוסיף ומחזק את יראת ה' של היהודי.

אמר שהוראה זו שייכת במיוחד לאלו שזכו להתחנך במוסדות חינוך על טהרת הקודש, ובמיוחד בבתי־ספר לבנות - כפי שרואים במוחש שדווקא נשי ישראל הן "עקרת הבית", ועל-דרך-זה בליל ש"ק מדליקות נר גשמי כדי שיוסיף לעונג השבת.

בסוף השיחה איחל הרבי, שהחינוך שקיבלו בבתי הספר ימשיך להשפיע לכל הימים הבאים, החל מימי הקיץ הקרובים, לנצל אותם כראוי, שזה כולל לקבוע בהם שיעורים בתורה ובפרשת השבוע.

בסיום השיחה חילק חבילות של דולרים למנהלים על מנת שיחלקו לכל אחת מהתלמידות והמורים, ואמר: "שיהיה קיץ בריא ובשורות טובות".

לתפילת מעריב נכנס הרבי כרגיל בשעה 21:00, ובסיום התפילה החל בחלוקת דולרים לצדקה - שטר אחד לכל אחד. החלוקה נמשכה כעשר דקות, ובסיומה יצא כשהוא מעודד בידו את השירה.

יום רביעי, כ' סיון

לפני תפילת מנחה נכנסו שלושה חתנים עם בני משפחותיהם לגן-עדן התחתון על מנת לקבל את הסידור מהרבי. הרבי מסר את הסידור לחתן שמתחתן היום ואיחל כרגיל: "זאל זיין [= שיהיה] בשעה טובה ומוצלחת, ובנין עדי עד".

אחר כך חילק מטבעות לכולם, ולאחד מהמחותנים אמר (בחיוך): "אתה הרי כהן...". אחד מהמחותנים מסר לרבי ספר של חותנו בשם "חשב סופר" (במהדורה חדשה). הרבי הודה לו וברכו: "יאריך ימים על ממלכתו".

הנ"ל הציג את בניו.

הרבי: "הרמב"ם אומר שעניין זה נמשך גם לבניו וכו'".

לפני שפנה הרבי לצאת, אמר: "שיודיעו שמשיח מגיע".

אחר כך המשיך הרבי וחילק מטבעות צדקה לילדים ליד המעלית, אבל לא שם בקופה הקבועה.

למטה בבית המדרש המשיך לחלק לילדים שעמדו בדרכו, וגם שלשל בעצמו מטבעות לתוך הקופות שהיו על השולחנות.

הרבי הניח את הספר הנ"ל (שקיבל זה עתה) על ה'סטענדר', ובחזרת הש"ץ עיין בספר. בתחילה הביט על הכריכה, ואחר כך פתח את הספר ועיין בדף השער ובעוד מספר דפים, וכך עד לאמירת "עלינו לשבח".

אחר תפילת מעריב החל הרבי בחלוקת דולרים לצדקה, שטר אחד לכל אחד. החלוקה נמשכה כעשר דקות ובסיומה יצא כשהוא מעודד בידו את השירה. בדרכו בירך נוסעים (כרגיל) "פאָרט געזונטער הייט, זאָל זיין בשורות טובות" [= נסיעה בבריאות ושיהיו בשורות טובות].

יום חמישי, כ"א סיון

כשהרבי נכנס לתפילת שחרית עודד בהנפת ידו לעבר סגן שר הבריאות ר' אליעזר מזרחי שהגיע היום לחצרות קדשנו.

הרבי נסע ל'אוהל' לערך בשעה 13:30 וחזר (מוקדם מהרגיל בימים אלו) בשעה 20:30. אחר כמה דקות נכנס לתפילות מנחה ומעריב. באותו רגע התקיימה בחצר חופה, וכשיצא מחדרו לפני שנכנס למעלית שאל את המזכיר האם הדלת הראשית של 770 סגורה, וכשנכנס לבית המדרש למטה לא שרו היות ובחוץ התקיימה החופה (כידוע אין הרבי רוצה שישירו בבית הכנסת בעת שמתקיימת חופה).

אחר תפילת מעריב, החל הרבי בחלוקת דולרים לצדקה שטר אחד לאנשים, נשים וטף. החלוקה נמשכה כעשר דקות, ובסיומה יצא הרבי כשהוא מעודד בידו את השירה.

"אם למדת תורה הרבה"

רבן יוחנן בן זכאי קיבל מהלל ומשמאי. הוא היה אומר, אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך, כי לכך נוצרת (פרק ב משנה ח)

פירוש רבינו עובדיה מברטנורא:

אל תחזיק טובה לעצמך - לומר הרבה תורה למדתי. ולפי שהוא [רבי יוחנן בן זכאי] לא הניח לא מקרא ולא משנה הלכה ואגדה שלא למד [סוכה כ"ח ע"א, ב"ב קל"ד ע"א], היה אומר כן.

פירוש כ"ק אדמו"ר:

אנו רואים שרבן יוחנן בן זכאי אומר דבר אחד בלבד, ולעומת זאת כל אחד מחמשת תלמידיו אמר [להלן במשניות הבאות] שלושה דברים.

בטעם הדבר יש לומר, שאצל רבן יוחנן בן זכאי היו כל הדברים של כל תלמידיו (שקיבלום ממנו) בהתכללות, בנקודה אחת, ואצל חמשת תלמידיו נפרטו לחמישה דברים כלליים, וכל אחד כלול משלושה.

גם יש לומר, שבמאמר זה נרמזים שלוש הוראות נפרדות:

"אם למדת תורה הרבה" - הוראה זו מכוונת לבעל עסק, שמצד מילי דחסידותא עליו להוסיף ולהרבות בלימוד התורה, יותר מכפי החיוב על-פי הלכות תלמוד-תורה. והוספה זו חייבת להיות בבחינת "בלי גבול", ללא הגבלות, שהרי ריבוי אמיתי ("הרבה") הוא - בלי גבול.

והעניין של "בלי גבול" שייך רק בתורה, ולא בקיום המצוות: החיוב של תלמוד תורה הוא בלי הגבלות, ובלשון הרמב"ם "כל איש ישראל חייב בתלמוד תורה בין עני בין עשיר כו'", וכמו כן (בזמן) הרי החיוב הוא תמידי; מה-שאין-כן במצוות, הרי כל מצווה יש לה הגבלה (לזמן או מקום מסויים, וכיוצא בזה).

"אל תחזיק טובה לעצמך" - מאחר שלמד תורה הרבה, ועל-ידי לימוד התורה מתאחד האדם עם התורה ב"יחוד נפלא", הרי נהפכה כל מציאותו למציאות של תורה. ולכן אומר התנא שאף-על-פי-כן לא יתגאה בכך.

"כי לכך נוצרת" - מכיוון שהגיע אדם לדרגה זו (שכל מציאותו היא תורה) הוא עלול לחשוב שכבר מילא את תפקידו בעולם, ואינו חייב להתייגע על כך בלימוד מכאן ולהבא. לכן אמר **"כי לכך נוצרת"** - **היום** נבראת ונוצרת (עם הבריאה כולה) מחדש, וניתן לך עוד יום לחיות, וכוונת הבריאה היא "בשביל התורה ובשביל ישראל", ואם-כן עליך להמשיך בלימוד התורה ביתר שאת ויתר עוז, ולהתעלות בתורה בעילוי אחר עילוי.

ועניין זה שייך לבעל המאמר - רבן יוחנן בן זכאי:

כל עניינו של רבן יוחנן בן זכאי (לאחר שנקרא "רבן") היה לימוד התורה. וכמאמר רז"ל "ארבעים שנה עסק בפרקמטיא, ארבעים שנה למד וארבעים שנה לימד", ו"לא הלך ארבע אמות בלי תורה כו'", ו"לא קדמו אדם בבית-המדרש", ובשעת החורבן דאג שתתקיים תורה בישראל וביקש "תן לי יבנה וחכמיה". ולכן לו נאה ולו יאה לתבוע להרבות בלימוד התורה.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת תזריע-מצורע תשל"ז - בלתי מוגה. ביאורים לפרקי-אבות חלק א (א-ה) עמ' 102-104)

(בחיוך): "אם תמתין לעבודה קלה, תצטרך לחכות בחוץ-לארץ עד ביאת משיח...".

הרב גערליצקי, שליח הרבי בתל-אביב, הציג את הרב לאו שי', רבה הראשי של תל־אביב. הרבי: "הצלחה רבה ומופלגה, יאריך ימים על ממלכתו, בשורות טובות". הרבי נתן לו דולר נוסף ל"כפליים לתושיה". הנ"ל: "אמן. אני רוצה להגיד לרבי שהקמנו בעיר מקווה לפי שיטת חב"ד, בור ע"ג בור". כמו כן אמר שבתחילה היו ערעורים על כך.

הרבי: "הנך יודע מסתמא שהדין בנוגע לשטר הוא, שכל זמן שלא היה ערעור לא עשו קיום, במילא היה תמיד מקום לערעור. אבל כשהיה ערעור ועשו אחר-כך אישור, אז אין אחרי מעשה בית דין כלום. הנ"ל: "היה ערעור גדול". הרבי: "אבל ביטלתם את הערעור, וההוכחה על זה, שאתם כבר בונים את המקווה, ובמילא הדין אצלו חזק יותר". כדאי לקבוע קופת צדקה בחדר שלפני המקווה, שהאנשים שטובלים שם יוכלו להכניס שם צדקה". הרבי נתן לו דולר נוסף להכניס בתוך ה'קופת צדקה' שיקבעו בחדר שלפני המקווה.

אחד אמר לרבי: "האם מותר שיהיה לי העזה לבקש ברכה?". הרבי: "שהקב"ה יעזור שלא רק לבקש, אלא שהקב"ה יתן - "טרם יקראו ואני אענה"".

לאחד אמר הרבי: "מסתמא הנך יודע שבזמן האחרון יצאתי עם (בחיוך) 'גזירה' חדשה, שלכל יהודי תהיה איזושהי השתתפות בשיעור תורה. ליהודי אחר אולי מספיק להשתתף בשיעור, אבל אתה צריך לפתוח כולל... ובטח לא יבואו אליך בשום טענות של הסגת גבול, היות שהרמב"ם כבר פסק שבתורה אין ענין של הסגת גבול אלא 'יגדיל תורה ויאדיר'".

החלוקה הסתיימה בשעה 15:35. הרבי נסע לאוהל בשעה 17:20. לפני שנכנס למכונית נתן מטבע לצדקה לאחד שנוסע היום. הבחין בילד שעמד במדרגות הסמוכות, וסימן לו שיבוא, ונתן לו ולעוד אחד, וכן נתן למזכיר הריל"ג.

חזר מה'אוהל' בשעה 22:30 ונכנס לחדרו, ואחר כמה דקות נכנס לתפילות מנחה ומעריב.

בסיום התפילה החל בחלוקת דולרים לצדקה שטר אחד לאנשים, נשים וטף. החלוקה נמשכה כעשר דקות ובסיומה יצא כשהוא מעודד בידו את השירה.

יום שני, י"ח סיון

לפני תפילת מנחה נכנס חתן לקבל את הסידור.

זמן קצר לפני התפילה נודע שקמה באה"ק ממשלה צרה [כרצון הרבי], וכשהרבי נכנס לתפילה שרו "דידן נצח".

הרבי - בדרכו לתפילה בביהמ"ד למטה - עצר ליד קופות־צדקה שהיו על השולחנות, שלשל בעצמו מטבעות לצדקה (שלא כרגיל) ולא חילק לילדים שעמדו שם.

בחזרת הש"ץ, בקטע של "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח" הרים הרבי את עיניו הק' והביט לעבר הש"ץ (שלא כרגיל).

אחר תפילת מעריב החל הרבי בחלוקת שטרות ('דולרים') לצדקה, שטר אחד לאנשים נשים וטף.

בחלוקה עברו חתן וכלה, הרבי נתן להם שני דולר וברכם "שיהיה בשעה טובה ובנין עדי עד", וכן בירך את המחותנים במזל-טוב.

החלוקה נמשכה כעשר דקות, ובסיומה יצא כשהוא מעודד בידו את השירה.

יום שלישי, י"ט סיון

לפני תפילת מנחה נכנס חתן לקבל את הסידור. בדרכו לתפילת מנחה חילק הרבי מטבעות צדקה לילדים ליד המעלית, ואחר-כך שלשל בעצמו לתוך הקופה הקבועה שם בקיר. וכן למטה בבית המדרש חילק גם-כן מטבעות צדקה לילדים שעמדו בדרכו.

בשעה 17:10, נכנס הרבי לביהמ"ד למטה לאמירת שיחה מיוחדת (כבכל שנה), לתלמידות המסיימות את הלימודים. בתחילה עיין מעט בדפים שהניחו לפניו מנהלי המוסדות, ואחר כך החל באמירת השיחה שארכה כשעה, והייתה מיוחדת מאוד.

תש"נ / יומן מתוך 'בית חיינו'

הקב"ה דוחק את קץ הגאולה!

מהותם הפנימית של בני-ישראל • מדוע נקרא בית המקדש השני 'בנין הורדוס'? • ברכות וקירוב מיוחד לראש עיריית אריאל • שיחה מיוחדת לתלמידות המסיימות

ש"ק פרשת בהעלותך, ט"ז סיון

הרבי נכנס להתוועדות בשעה 13:30. הקהל ניגן ניגון שמח עד שהרבי התיישב על מקומו. אחר הקידוש שר הקהל כרגיל את הניגון ממזמור פ"ט ("כרתי ברית לבחירי... מצאתי דוד עבדי"), והרבי ענה לקהל 'לחיים'. בשיחה הראשונה התבטא כי עבודתם של בני-ישראל, שהם "מנורת זהב כולה", היא להדליק את נר התורה ומצוות באופן של "עולה מאליה", בבחירתם החופשית.

ומכיוון שמהותם הפנימית של ישראל היא "מנורת זהב כולה", מובן שכל אחד מהם סופו לעשות תשובה, וכל השאלה היא - מתי.

בסוף השיחה ביאר מדוע בית המקדש השני נקרא בשם "בנין הורדוס" שהוא שם של לעומת זה - כיון ששם זה מורה על עבודת התשובה, המודגשת ביותר בבית השני.

בסיום שיחה זו ניגנו "מהרה ישמע בערי יהודה" וגו' והרבי הניף ידו בתנועות שמחות. כשהילד 'שארף' אמר 'לחיים', נתן לו הרבי חתיכה מהמזונות, ואחר-כך החל להניף ידו בתנועות נמרצות במיוחד לכל הכיוונים.

באמצע הורה לראש עירית אריאל מר רון נחמן (שהגיע במיוחד לרבי), שיאמר 'לחיים', וכן הורה לחבר הכנסת לשעבר הרב מנחם הכהן, ועודד בידו לעברם. אחרי כן שוב הניף ידו בחזקה לעבר הקהל.

בשיחה השנייה דיבר תחילה שבעבודת התשובה של ישראל נעשית שלימות בעבודתם, ועל-ידי-זה באה הגאולה, ובמיוחד ש"כלו כל הקיצים". הסיבה היחידה שהגאולה לא באה היא רק מחמת סיבות שונות ומשונות. ואם בנוגע לנס אין הקב"ה עושה נס לחינם, על-אחת-כמה-וכמה סיבות שונות ומשונות... כך שבקרוב ממש זוכים לביאת משיח צדקנו.

הזכיר, שעל כל אחד להדליק את נר ה' שבחברו, ובמיוחד כשמדובר בשליחות של הזמן הזה - לייסד וללמד שיעורים חדשים בתורה.

לאחר מכן ביאר באריכות את המשנה מפרקי אבות הנלמדת בשבת זו "רבי טרפון אומר היום קצר... ובעל הבית דוחק", אשר בנוסף לפירוש הפשוט ישנו הפירוש הפנימי בזה - שהקב"ה דוחק בעצמו את הקץ ורצונו שתבוא כבר הגאולה!

בסיום השיחה ניגן הקהל "וביום שמחתכם" והרבי ענה לקהל 'לחיים'. הורה שוב לרב מנחם הכהן לומר 'לחיים', וחייך אליו.

בשיחה השלישית עורר על דבר ייסוד ולימוד שיעורי תורה חדשים לאנשים, לנשים ולטף, וטוב שיהיה במעמד עשרה מישראל. לאחר מכן הורה לאלו שהכניסו 'משקה המשמח' שיעלו ויכריזו במה המדובר, וש"מהם יראו וכן יעשו".

בסיום השיחה העמיד המזכיר כחמישה-עשר בקבוקים. הרבי מזג כרגיל מהבקבוקים לכוסו,

ולכמה מהם אמר "הצלחה רבה". בסוף נשאר בקבוק עבור ההתוועדות בכפר חב"ד, על ידי הרב טוביה פלס. הרבי הורה למזכיר הריל"ג שיכריז על זה, והכריז.

אחר-כך החל הרבי לנגן ניגון ההקפות לאביו ז"ל, טעם מהמזונות, והורה לחזן שינגן "שיבנה בית המקדש" ועודד בידו. אחר-כך עורר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה לערך בשעה 16:00 ואחר-כך התפללו מנחה. ב"שים שלום" עודד ובשתי ידיו. אחר התפילה התיישב הרבי ללימוד פרקי אבות - פרק שני - יחד עם הקהל, ובסיום יצא כשמעודד חזק בידו. לתפילת מעריב במוצש"ק נכנס בשעה 21:30, ועודד כרגיל את השירה.

יום ראשון, י"ז סיון

אחר תפילת שחרית, החלה חלוקת הדולרים לצדקה כרגיל. להלן כמה דברים שאירעו במהלך החלוקה:

אחד ביקש ברכה על עניין מסוים, ואמר שרוצה הבטחה על כך מהרבי. הרבי: "הבטחה יכול לתת רק הקב"ה, אני נותן ברכה".

אחד הביא לרבי את המטבע שחילקו לכל המשתתפים בתהלוכה הגדולה בל"ג בעומר, ואמר לרבי, שרוצה שהרבי ייתן לו את זה בעצמו. הרבי נטל את המטבע בידו והחזירה לו, ואמר: "זה קשור עם ל"ג בעומר, שכתוב, שכדאי הוא רשב"י לסמוך עליו בשעת הדחק ושזה יהיה לך ל'מזכרת'".

ר' יקותיאל ראפ הציג את מר רון נחמן, ראש עיריית אריאל.

הנ"ל: "שלום, רבי".

הרבי: "הצלחה רבה".

הנ"ל: "תודה רבה על ברכותיו של הרבי להצלחתי בבחירות".

הרבי: "עבור כמה שנים היו הבחירות?".

הנ"ל: "הרבי נתן לי בברכתו להיות ראש העיר חמש שנים".

הרבי: "בוודאי תשתדל שבינתיים יבוא משיח צדקנו, אף שזה אולי יגע בראש המועצה והעצמאות שלו. בכל אופן שיהיו בשורות טובות".

הנ"ל נתן לרבי סמל של עיריית אריאל, וכן מסמך של תוכנית בניית בית־חב"ד באריאל, ואמר: "עכשיו אני צריך לעבוד חמש שנים כפי שאמר לי הרבי, ולכן אני מתחיל בבניית בית־חב"ד באריאל, ואני מבקש על זה את ברכת הרבי שליט"א".

הרבי: "כבר הסכימו בבניה?". הנ"ל: "את המגרש כבר נתתי, ואני רק מבקש את ברכת הרבי שאוכל לגייס תרומות לבנות את הבית עבור חב"ד, עבור הילדים ועבור החינוך".

הרבי נתן לו דולר, ואמר: "הצלחה רבה. בוודאי אתה יודע ששם העיר שלך הוא שם של בית המקדש (בתנ"ך), אז תשתדל לעשות את המקסימום שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ממש!".

הנ"ל: "אני רוצה לשאול את הרבי, בקשר לזה שאני רוצה בחמש שנים הבאות להגדיל את מספר תושבי אריאל לעשרים אלף תושבים (מאלפיים משפחות לחמשת אלפים), האם הרבי יכול לתת לי הצעה כלשהיא לאיזה כיוון עלי ללכת".

הרבי: "לעשות פרסומת הכי גדולה, ושהפרסומת תהיה בכלל על דבר הטובה בגשמיות שתהיה עבור אלו המתיישבים שם, ובהוספה - שיהיה להם כל הנוחיות ברוחניות [שצריכים באה"ק במיוחד]. ובחיוך הוסיף הרבי: "זה יהיה אחריות שלך, לא אחריות שלי...".

הרבי נתן לו דולר נוסף לשים בקופת־צדקה שבתוך המועצה, וסיים הרבי: "והעיקר שיהיו בשורות טובות בגשמיות וברוחניות".

בהמשך יצא מענה עבורו: "וכל המברך מתברך בברכתו של הקב"ה שתוספתו מרובה על העיקר".

אחד אמר לרבי שנוסע לאה"ק, אבל מחכה לו שם עבודה קשה (בעסקנות ציבורית). הרבי